

אלמייהו גטהון Alemayeho Getahun

01:00:02:15 01:00:00:03
קוראים לי אלמייהו גטהון,

01:00:05:06 01:00:03:19
נולדתי באתיופיה

01:00:08:10 01:00:06:18
באזור גונדר

01:00:10:06 01:00:09:04
וצ'לגה

01:00:12:03 01:00:10:18
שבמחוז קווארה,

01:00:14:24 01:00:13:07
בכפר בשם גונדנה.

01:00:20:06 01:00:16:02
ושמות הוריך?
-לאמי קוראים אמנש גטהון.

01:00:26:00 01:00:22:02
נולדתי ב-1932 לפי
הספירה האתיופית,

01:00:27:19 01:00:26:15
ב-21 לפברואר.

01:00:31:06 01:00:29:11
שמו של אבי רומני.

01:00:33:00 01:00:31:22
באותה התקופה,

01:00:35:15 01:00:33:16
נולדתי לאבא רומני.

01:00:38:02 01:00:36:13
מה זאת אומרת?
-הוא היה איטלקי.

01:00:40:03 01:00:38:16
איטלקי?

-כן.

01:00:44:07 01:00:41:12
תגיד לי שוב איפה נולדת באתיופיה.

01:00:45:17 01:00:44:17
בקווארה?
-בקווארה

01:00:49:13 01:00:46:01
זה בתוך גונדר?
-לא. זה אחרי גונדר,

01:00:51:07 01:00:50:04
גונדר זה המחוז,

01:00:53:09 01:00:52:05
זה בצ'לגה,

01:00:54:21 01:00:54:02
באזור קווארה,

01:00:57:16 01:00:55:19
ולכפר קוראים גונדנה.

01:01:05:14 01:01:00:16
אתה זוכר מה היה
באתיופיה כשנולדת?

01:01:10:06 01:01:06:09
כשנולדתי, אמא שלי
התגוררה בקווארה,

01:01:14:23 01:01:11:03
ואבא שלי היה ממוצא איטלקי וכיהן
כשליט קווארה.

01:01:17:16 01:01:16:01
בזמנו סבא שלי,

01:01:19:20 01:01:18:03
אבא של אמי, היה שם.

01:01:23:22 01:01:21:09
קראו לו מר' טקלה גברה
היות והוא לימד עברית.

01:01:25:06 01:01:24:04
הוא היה אבא של מלסה טקלה,

01:01:27:05 01:01:25:22
וכאשר הוא לימד עברית,

01:01:32:16 01:01:28:04
שאלו אותו איך זה שהוא מלמד
עברית ואם הוא יהודי,

01:01:34:20 01:01:33:05
והוא ענה שהוא יהודי.

01:01:39:06 01:01:36:14
הם היו סקרנים ואז לקחו אותם

01:01:40:18 01:01:39:20
למקום עבודת האריגה

01:01:44:05 01:01:41:03
ולסדנת החימר של הנשים,

01:01:45:21 01:01:44:18
ולסדנת המתכת של הגברים.

01:01:48:02 01:01:46:20
הראו לו את כל זה

01:01:50:11 01:01:48:20
סבא שלי ומר' טקלה.

01:01:55:07 01:01:52:03
ואז אמר להם, אנחנו
אותו עם, גם אני יהודי.

01:01:59:09 01:01:56:22
ככה הגיעו להבנה עם מר' טקלה

01:02:04:07 01:02:00:06
והוא אבי ביקש שידוך מסבי.

01:02:07:20 01:02:04:23
אמא שלי, באותו הזמן הייתה
גרופה מבעלה הראשון.

01:02:13:00 01:02:08:06
היא התגוררה אצל דודים שלה,
יגזוו ואדיסו וורקה,

01:02:16:20 01:02:13:10
וגם אצל אנגדוו וגברמצ'וו
וורקה, היו הרבה יהודים,

01:02:20:14 01:02:16:23
כשאמי שהתה אצלם, אבא שלי אמר
שהוא רוצה להקים משפחה,

01:02:24:10 01:02:21:11
ואז אחד הדודים הציע
את אמי, אחייניתו.

01:02:27:22 01:02:25:13
ככה הם התחתנו ואז אני נולדתי.

01:02:33:01 01:02:29:19
נולדתי בפברואר בשנת 1932.

01:02:35:06 01:02:34:04
ב-1933,

01:02:38:01 01:02:36:22
היה בלגן.

01:02:41:13 01:02:38:23
הגיע הצבא האנגלי,
והצבא של קווארה,

01:02:45:21 01:02:43:09
ותוך כדי צעידה רגלית
עשו את דרכם לקווארה.

01:02:49:23 01:02:46:10
דרך מטמה וצלגה, הגיעו לקווארה,

01:02:53:03 01:02:50:18
ומשם לגונדר.

01:02:58:08 01:02:53:18
כשהייתי תינוק, סבא שלי
גטהון אסרס שמר עלי,

01:03:02:11 01:02:58:23
ואז מאוחר יותר נפגש
עם אבי בגונדר.

01:03:06:21 01:03:04:07
אבא שלי רצה לקחת אותי
וסבי סרב למסור לו אותי.

01:03:10:12 01:03:08:05
אבא שלי נשא באחריות
ונתן לסבי כסף לגידולי,

01:03:12:21 01:03:11:09
הרבה מאוד כסף,

01:03:16:04 01:03:13:06
הם העמיסו את הכסף
על 16 סוסים ולקחו.

01:03:19:13 01:03:16:14
הוא נתן את כל הכסף
ועזב. וסבא שלי

01:03:21:21 01:03:20:06
גידל אותי בדרך הכי טובה שיש.

01:03:25:13 01:03:22:15
אחר כך הלכתי ללמוד בביה"ס
ע"ש הצדיק יוהנס שבגונדר.

01:03:31:16 01:03:27:11
מלסה טקלה, בן דודי
הוא זה שלימד אותי,

01:03:35:11 01:03:32:10
ואז תוך כדי זה שהוא לימד
אותי הוא הלך לעולמו.

01:03:39:11 01:03:36:06
אז אמרתי, שאין מי שיעזור
לי, ולכן חזרתי לסבי

01:03:42:05 01:03:40:06
והתחלתי בלימודים המקומיים.

01:03:45:13 01:03:42:21

מה הפירוש של השם שלך?
-מה זאת אומרת?

01:03:49:17 01:03:46:00
מה זה אלמייהו גטהון?
-אלמייהו משמע ראיתי את האושר.

01:03:54:17 01:03:49:24
כי ברגע שנולדתי

01:03:57:15 01:03:55:04
שמחו, ולכן קראו
לי אלמייהו.

01:04:00:23 01:03:58:11
כמה אחים ואחיות היו לך?

01:04:06:03 01:04:01:11
אני הבן הבכור, ואחר כך
נולדו עוד שניים.

01:04:10:11 01:04:07:08
כשאמי ילדה אותי,
היא הייתה כבת 16.

01:04:18:12 01:04:11:19
לא היו הרבה ילדים, ששמותיהם
קסוו אספה וזנבו צ'קול.

01:04:20:18 01:04:19:04
בן ובת, אחי למחצה.

01:04:22:12 01:04:21:13
במה הם עסקו?

01:04:24:19 01:04:22:17
מי?
-ההורים שלך.

01:04:29:13 01:04:25:22
לברמברס קנ' גטהון
היו שדות חקלאות,

01:04:34:12 01:04:29:21
וכשישייה שוורים.

01:04:36:18 01:04:35:00
הוא היה חקלאי מוצלח,

01:04:39:09 01:04:37:15
חי חיים טובים,
תמיד שתה טג',

01:04:41:01 01:04:40:01
ואכל מאכלים איכותיים.

01:04:44:02 01:04:41:16
אותי הוא גידל בעושר רב,

01:04:46:06 01:04:44:10
אפילו המקומיים בשובא,
חיו על חשבונו.

01:04:49:04 01:04:47:02
היה המון כסף שאבי השאיר לנו.

01:04:52:01 01:04:49:24
סבא שלך היה איש אמיד?
-כן. הוא היה אמיד.

01:04:59:00 01:04:55:20
איך נראה המקום שנולדת בו?

01:05:02:03 01:04:59:12
קווארה?
-כן.

01:05:04:00 01:05:02:10
קווארה זה אזור הטג'.

01:05:06:24 01:05:04:14
זהו מקום של אנשים ידועים,
אנשים כמו אפטריי וורקו

01:05:08:19 01:05:07:12
ופטריי מנגשה,

01:05:11:06 01:05:09:20
קנ' צ'למו,

01:05:13:08 01:05:11:16
וורקו סנצ'ה.

01:05:15:14 01:05:13:14
בקווארה אפילו לא שותים
מים, שותים טג'.

01:05:17:21 01:05:17:01
זה מקום גדול.

01:05:24:05 01:05:18:20
איך נראה המקום, זה מדברי, גדול?
-זה מקום גדול, הררי עם המון עמקים

01:05:26:07 01:05:24:20
חיו שם הרבה ישראלים,

01:05:28:22 01:05:26:17
רוב המקומיים היו נוצרים.

01:05:33:18 01:05:30:23
גם אנחנו היינו הרבה.
כמו דמס קפלה,

01:05:37:13 01:05:35:15
מה שמו?

01:05:41:17 01:05:38:24
ובלי קפלה, אלא היו השולטים.

01:05:45:23 01:05:42:21
קווארה זה מקום מאוד פופולרי

01:05:49:17 01:05:46:16
רוב הישראלים חיו בקווארה.

01:05:52:22 01:05:51:10
היו הרבה ישראלים.

01:05:57:15 01:05:53:11
מה שונה בקווארה משאר המקומות?

01:06:01:13 01:05:58:07
קווארה שונה
מבחינת המיקום הגיאוגרפי,

01:06:04:15 01:06:02:01
זה מקום מאוד יפה,

01:06:07:19 01:06:05:09
קרוב למדבר.

01:06:13:13 01:06:09:18
זה גם מקום מסחרי?
-כן. זה קרוב לסודן,

01:06:18:03 01:06:14:08
יש אזורי סחר והחקלאיים
עסקו גם בעיקר בגידול דבש,

01:06:22:08 01:06:19:09
לכל אחד ישנה כוורת דבש בבית.

01:06:23:15 01:06:22:17
כשבאים אורחים,

01:06:26:11 01:06:24:05
מגישים רק טג', ולא
טלה או משהו אחר.

01:06:37:07 01:06:29:10
עברתם בין כפרים?
-עברתי לעיר בילדות.

01:06:38:17 01:06:37:16
אני לא זוכר הרבה

01:06:40:10 01:06:39:00
יש משהו שאתה זוכר?

01:06:42:09 01:06:40:17
מה?
-את החיים בקווארה.

01:06:48:11 01:06:42:16
אני מכיר רק משמועות
עזבתי בגיל שנה.

01:06:51:04 01:06:48:23
נולדתי ב-1932

01:06:56:23 01:06:51:19
וב-1933 התחיל בלגן,
וסבי לקח אותי לגונדר.

01:07:02:07 01:06:57:08
אבל נולדת וגדלת בקווארה ?
-לא, אצל סבים שלי בטקוסה.

01:07:06:05 01:07:02:18
איך המקום הזה נראה?
-מישור יפה, ומלא שדות.

01:07:08:08 01:07:06:22
האדמה רבת גידולים,

01:07:10:16 01:07:09:08
כולם חקלאיים,

01:07:13:11 01:07:11:14
היו שם אנשים גדולים.

01:07:18:12 01:07:14:11
למדתי עריכת דין מהמגשרים,
הדגולים שהיו שם.

01:07:20:18 01:07:18:24
במקום שגדלתי בו.

01:07:23:16 01:07:21:13
השלימו בין אנשים
שגרו באותו האזור.

01:07:26:11 01:07:24:13
אני הייתי ילד. אז
לא היו אנשים שידעו קרוא וכתוב,

01:07:28:04 01:07:27:06
ולכן היו קוראים לי.

01:07:32:06 01:07:29:04
הייתי נגש עם דף ועט,
בעצם אז היה רק עיפרון.

01:07:34:04 01:07:32:22
והיו אומרים לי מה לרשום.

01:07:35:22 01:07:35:00
לרשום ככה וככה,

01:07:39:10 01:07:36:10
ורשמתי כל מה שהם אמרו לי.

01:07:41:20 01:07:39:21
לבתי המשפט לא הייתה היכולת
לבצע את העבודה שלהם.

01:07:47:17 01:07:44:00
בזכות הידע שלי משם, הצלחתי
להתמחות בעריכת דין.

01:07:50:22 01:07:48:04
המקום שגדלת בו,

01:07:55:17 01:07:51:16
איך המזג אויר, גשום או יבש?
-יש חורף ויש קיץ.

01:07:58:21 01:07:56:05
יש קיץ טוב,

01:08:00:19 01:07:59:05
בזמנים מסויימים יש גם
חורף טוב.

01:08:02:21 01:08:01:17
זהו מקום נוח,

01:08:04:12 01:08:03:09
הים בקירבת מקום,

01:08:07:12 01:08:05:05
בקיץ כשיש שמש הפרות רועות
בחופי הים

01:08:11:23 01:08:08:21
ובחורף הן רועות במדבר.

01:08:16:10 01:08:13:00
הן היו שותות במקום שנקרא אמבו,

01:08:18:04 01:08:17:04
זהו מקום עשיר.

01:08:20:02 01:08:18:13
הפרות שותות מהאמבו?

-כן.

01:08:22:09 01:08:20:09
מי סודה?
-כן. מי סודה, זה מלח.

01:08:27:19 01:08:23:20
בחודשים מאי עד יוני
הפרות יורדות למדבר,

01:08:31:21 01:08:28:19
יש צמחיה, והפרות
נשארות שם עד ספטמבר.

01:08:34:08 01:08:32:04
בספטמבר כשהזבובים באים
הפרות נעות להרים.

01:08:40:23 01:08:34:17
עד איזה כיתה למדת בגונדר?
-עד כיתה ו'.

01:08:45:18 01:08:41:06
מה למדת עד כיתה ו'?
-חשבון.

01:08:47:20 01:08:45:24
לא למדתי הרבה.

01:08:52:03 01:08:48:10
חשבון מה עוד?
-עשיתי 4 יחידות בחשבון.

01:08:53:01 01:08:52:08
שפות?

01:08:57:17 01:08:53:11
מה לומדים באתיופיה עד כיתה ו'?
-אמהרית. מתחילים גם עם אנגלית

01:09:01:18 01:08:58:04
אבל רק בכיתות ז'-ח'
מקפידים על זה.

01:09:04:01 01:09:02:05
בכיתה ו' לומדים אמהרית.

-הבנתי.

01:09:05:09 01:09:04:18
בכיתה ו'.

01:09:10:09 01:09:05:15
יש הבדל בלימודים בין העיר לכפר?
-בטח שיש.

01:09:14:14 01:09:10:14
מה ההבדל?
-ההבדל הוא,

01:09:17:11 01:09:15:20
שבבתי הספר בעיר,
לומדים גם שפות,

01:09:20:18 01:09:18:00
ישנם מקצועות שונים,

01:09:23:21 01:09:21:02
וגם לימודי התמקצעות שונים.

01:09:26:18 01:09:24:07
אבל בלימודים בכפר,

01:09:28:17 01:09:27:14
זה רק,

01:09:31:09 01:09:29:23
לדעת לקרוא ולכתוב.

01:09:33:23 01:09:31:22
יש כל מיני לימודים,

01:09:35:10 01:09:34:08
כמו טיה דובה.

01:09:37:21 01:09:35:16
לומדים את זה,
-מה זה אומר?

01:09:41:12 01:09:38:10
זה לימודי דת.

01:09:43:15 01:09:42:05

זזה נקרא טיה.

01:09:51:21 01:09:47:03

עם מי שיחקת בילדותך?
-עם ילדי הכפר. אבל לרוב,

01:09:55:00 01:09:52:02

לא שיחקתי עם הרבה ילדים.

01:10:02:01 01:09:55:17

סבא היה אומר לי לקרוא, ולי היה
זמן מוקצב כמו בבית ספר.

01:10:04:06 01:10:02:13

נכנסתי ויצאתי לפי זמנים.

01:10:07:10 01:10:04:17

בתוך הבית?
-כן הייתה לי פינה,

01:10:12:00 01:10:07:19

פינה עם אויר ומלא
ספרים כולל ספרי תורה.

01:10:15:00 01:10:13:03

הייתי קורא וסבא היה
אומר לי לקרוא כל היום.

01:10:15:15 01:10:15:06

הבנתי.

01:10:17:03 01:10:15:23

יש את הסידור,

01:10:18:10 01:10:17:10

וסבא אמר לי לקרוא אותו.

01:10:20:24 01:10:19:00

וכשיצאתי הלכתי עם המגשרים

01:10:23:07 01:10:21:09

היה לי מעט זמן לשחק עם הילדים.

01:10:30:12 01:10:27:17

אתה קם בבוקר, ואיך
היום שלך נראה?

01:10:36:02 01:10:31:06
אני קם בבוקר, אוכל ארוחת
בוקר, ומתחיל לקרוא.

01:10:38:15 01:10:37:10
לא עשיתי משהו אחר,

01:10:42:03 01:10:38:22
גם לא היה משהו אחר,
גם בחקלאות לא.

01:10:43:08 01:10:42:07
לא עבדת?
-לא.

01:10:48:21 01:10:44:22
אז מי עשה את עבודות החקלאות?
-היו מלא חקלאיים בשכר.

01:10:51:21 01:10:49:13
היו גם הילדים של סבא
שלי, הדודים שלי.

01:10:56:08 01:10:52:21
וגם חקלאיים שמעוסקים
בתשלום, בזמנים ההם,

01:10:59:21 01:10:56:17
היו עבדים משרתים.
והיו הרבה כאלה.

01:11:01:01 01:11:00:04
מאיפה הם היו מגיעים?

01:11:03:24 01:11:01:22
הם מקומיים, נולדו וגדלו שם.

01:11:05:04 01:11:04:12
הם מקומיים.

01:11:08:09 01:11:05:13
הם באמת עבדים?
-כן.

01:11:10:03 01:11:08:16

יש שורשים של עבדים.

01:11:19:03 01:11:13:09

והם עבדו בשכר?
-לא. הם עבדו ללא שכר, הם היו בני בית.

01:11:20:20 01:11:19:19

הוענק להם רכוש,

01:11:24:04 01:11:21:10

כשהם מקימים בית, הם מקבלים רכוש.

01:11:25:21 01:11:24:13

הבעלים נותן להם פרות ושוורים,

01:11:28:13 01:11:26:17

הם חיים כילדיהם של הבעלים.

01:11:38:00 01:11:33:13

אתה לא עסקת בחקלאות?
-לא. לא עסקתי.

01:11:42:14 01:11:38:07

אבל ילד שגדל
באתיופיה, זאת אומרת,

01:11:45:10 01:11:43:00

באיזה גיל מתחיל לעזור למשפחתו?

01:11:50:04 01:11:45:18

בערך מגיל 5-6 מתחילים
לשמור על העגלים.

01:11:54:22 01:11:51:16

בגיל 10 מתחילים לשמור על הפרות,

01:11:57:07 01:11:55:07

קצת יותר מגיל 10
מתחילים לעסוק בחקלאות.

01:12:01:10 01:11:58:24

אבל מתחילים בגיל 5?
-כן. מתחילים בגיל 5.

01:12:04:02 01:12:02:05

הזכר מתחיל בגיל 5,

01:12:06:13 01:12:04:16
מתחילים לשמור על
העגלים ורצים איתם,

01:12:09:04 01:12:07:06
אבל אחרי גיל 10 מתחילים
גם לשמור על הפרות.

01:12:14:07 01:12:12:10
לפני שהתחלת ללמוד,

01:12:19:16 01:12:14:15
בילדות, במה עזרת בבית?

01:12:24:01 01:12:20:04
חוץ ממתלות קטנות שעשיתי.

01:12:26:00 01:12:24:17
שזה דברים קטנים בתוך הבית.

01:12:30:03 01:12:26:21
חוץ מזה, לא שמרתי על פרות
ולא יצאתי לעבוד בחקלאות.

01:12:34:05 01:12:32:14
את רוב היום בליתי לצד המגשרים.

01:12:36:02 01:12:35:05
אותם מגשרים,

01:12:38:12 01:12:36:15
היו באים מכל מיני
מקומות בשביל גישור,

01:12:40:22 01:12:39:15
ואני הייתי איתם כל היום.

01:12:44:13 01:12:42:02
כשהמגשרים שותים טלה משקה
מקומי, לי הגישו חלב.

01:12:48:09 01:12:44:19
השכנים שחיו לצדכם,

01:12:53:24 01:12:48:24

אם זה היהודים או הנוצרים?
-באתיופיה כולם חיים ביחד.

01:12:57:02 01:12:54:10
הנוצרים או היהודים,

01:13:02:02 01:12:57:10
חיים יחד, וכשיש ריב אז
יש קריאות כמו פלשה.

01:13:04:20 01:13:03:06
זה משהו שקיים.

01:13:08:10 01:13:05:22
השוני זה שכולם מרעיפים
חיבה וכבוד אחד לשני.

01:13:14:23 01:13:09:23
חיייתם כשהיהודים
ונוצרים זה לצד זה?

01:13:17:15 01:13:15:10
לא, בצד אחד של הישראלים,
-כל אחד חי בצד אחר?

01:13:19:13 01:13:17:24
והצד השני של הנוצרים.

01:13:21:09 01:13:19:23
אבל אוכלים ושותים יחד.

01:13:23:12 01:13:22:01
אבל אין נישואים.
-הבנתי.

01:13:25:01 01:13:23:22
לא מתחתנים אחד עם השני,

01:13:26:09 01:13:25:15
אין נישואים.

01:13:28:21 01:13:27:03
הנוצרים היו אומרים שלא
מתחתנים עם יהודים,

01:13:32:12 01:13:29:18

וגם ליהודים היה חשוב
לשמור על השורשים,

01:13:34:16 01:13:32:23
אז גם הם לא התחתנו עימם.

01:13:43:08 01:13:40:16
ושמעתם על מקומות אחרים?
-מה?

01:13:46:08 01:13:43:20
שהיו מריבות בין הנוצרים ליהודים,

01:13:48:19 01:13:46:18
או על שהיהודים מתוסכלים,

01:13:54:06 01:13:49:01
שמעתם על דברים כאלה?
-כן. כי האדמות היו בבעלות הנוצרים,

01:13:57:02 01:13:55:08
היהודים אפילו שילמו על בור קטן.

01:13:59:07 01:13:57:17
כשעובדים באריגה צריך לחפור בור,

01:14:01:15 01:13:59:21
אז שילמו בר אחד לכל בור.

01:14:08:16 01:14:05:20
מה ידעת בילדות על
ישראל או ירושלים?

01:14:12:20 01:14:09:09
מה ידעת?
-סבא שלי לימד אותי.

01:14:15:21 01:14:13:07
למדתי על ירושלים גם מהספרים
שדיברתי עליהם קודם.

01:14:19:07 01:14:17:05
למדתי על ירושלים,

01:14:21:17 01:14:20:11
שהיא המדינה שלנו,

01:14:23:18 01:14:22:01
שיש סידור,

01:14:26:24 01:14:24:17
את התנ"ך והסידור,

01:14:29:18 01:14:27:22
ואת חמשת חומשי תורה,

01:14:32:18 01:14:31:03
סבא לימד אותי ואחר כך היה
אומר לי לקרוא את כל זה.

01:14:35:10 01:14:33:20
וככה למדתי על ירושלים.

01:14:39:24 01:14:38:00
באתי לפיה אפילו ייבאו
מים ממימי נהר הירדן,

01:14:41:15 01:14:40:17
הזמינו מפה.

01:14:44:24 01:14:42:06
היו גם מתקלחים עם המים
ואז נהגו לומר,

01:14:47:13 01:14:45:09
"לגופה שלי לא יקרה כלום
אפילו 3 ימים אחרי מותי."

01:14:52:24 01:14:50:21
איך לקחו את מימי הירדן?
מה?

01:14:58:16 01:14:53:14
איך הצליחו לקחת את המים מפה?
מבקשים מאנשים שמגיעים לפה.

01:15:01:21 01:14:59:05
הכמרים הנוצרים היו מגיעים לפה.

01:15:04:03 01:15:02:17
יש להם ארגון בירושלים,

01:15:07:11 01:15:04:16
אז הכמרים היו באים לשם.

01:15:09:12 01:15:08:02
הרבה מהם,

01:15:11:21 01:15:11:04
היו באים.

01:15:14:13 01:15:12:04
בזמנו לקחו את המים
בכלים פשוטים.

01:15:18:03 01:15:14:21
לא כמו היום, היו לוקחים
עם כלי שנקרא קמצ'נה.

01:15:22:04 01:15:19:01
אומרים שמי ששטף את
גופו מימי הירדן

01:15:25:02 01:15:22:16
לאחר מותם גופתם לא תתקלקל.

01:15:26:07 01:15:25:15
כך נהגו לומר.

01:15:30:06 01:15:27:06
במה עסק סבא שלך בכפר?
-בחקלאות.

01:15:34:00 01:15:31:17
וחוץ מזה, במה עוד?
-בהתחלה,

01:15:37:04 01:15:34:11
הוא היה האחראי של המקום,

01:15:39:15 01:15:37:15
איפה?
- בכפר צ'ילגה.

01:15:40:08 01:15:39:21
הבנתי.

01:15:42:00 01:15:40:20

בתור אחראי,

01:15:45:07 01:15:43:09
קראו לו ברמברס.

01:15:50:07 01:15:46:20
היה פושע מרס-ווקסה,
שברח מידיי דג'יי כידנמריים.

01:15:53:11 01:15:50:22
ובא לכפר שלנו דרך המדבר והיערות.

01:15:55:16 01:15:55:00
אז אותו,

01:16:01:13 01:15:56:11
רס מוסה הכריז להביא
אליו חי או מת.

01:16:03:20 01:16:02:08
ואז סבא שלי יצא בעקבות ההכרזה,

01:16:05:11 01:16:04:12
והרג את הפושע.

01:16:09:06 01:16:07:24
למה חיפשו את אותו האדם?

01:16:12:10 01:16:09:14
הוא ברח מידיי השלטון,

01:16:15:02 01:16:12:17
הוא סרב לשמור על החוק.

01:16:15:19 01:16:15:08
הבנתי

01:16:19:00 01:16:16:02
לא רצה לשרת ואמר,
לדג'זמץ' איינמריים,

01:16:22:13 01:16:19:10
"אני אדון לעצמי ולא מוכן לשרת
אותך", ולאחר מכאן וברח מהכפר שלו ליערות.

01:16:23:20 01:16:23:01

דג"י בר-יהון,

01:16:26:06 01:16:24:05
או אז נקרא פטראי בריהון,

01:16:27:06 01:16:26:15
קיבל הוראה,

01:16:30:03 01:16:27:20
פטראי בריהון זה סבא
שלי שהיה אחראי בכפר,

01:16:33:06 01:16:31:00
ואז הוא הרג והביא
את הגופה של הפושע.

01:16:42:00 01:16:37:16
בהתחלה היה ברמברס ואז לבש
מדי גבורה של קן' אזמץ'.

01:16:44:03 01:16:42:17
הוא מונה לתפקיד
-כן הוא מונה.

01:16:47:14 01:16:44:07
מה זה ברמברס?
-זהו שם גבורה.

01:16:48:16 01:16:47:18
זה שם גבורה
-כן.

01:16:50:16 01:16:48:21
זה הרבה עבודה בשביל
להיות ברמברס?

01:16:55:16 01:16:51:02
כן, לא משיגים את זה בקלות.
לאחר מכאן עולים בדרגה ונקראים קן' אזמץ',

01:16:57:07 01:16:56:01
ואז קן'-אזמץ' פטררי,

01:16:58:19 01:16:57:14
ואז דג'-אזמץ'. (מושל אזור)

01:17:02:13 01:16:59:18
זה תהליך הדרגות?
-כן.

01:17:04:23 01:17:02:17
בדיוק כמו בצבא, מתחילים כחייל
ומגיעים לדרגות הגבוהות,

01:17:07:06 01:17:05:06
מטוראי ועד גנרל.

01:17:11:05 01:17:07:14
אבל אלו דרגות כבוד מקומיות
-כן, של המחוז.

01:17:15:02 01:17:11:13
זאת הייתה הנהגה איזורית?
-כן. הדג'בר,

01:17:18:23 01:17:15:19
הוא היה המנהיג
של מחוז צ'ילדה.

01:17:20:14 01:17:19:14
אז הוא

01:17:23:10 01:17:21:06
היה פטאררי ואחר כך
נהיה דג'-אזמץ'.

01:17:25:24 01:17:24:09
ואבא שלי נהיה קן'-אזמץ'.

01:17:28:08 01:17:27:00
שלושתם נפטרו.

01:17:34:08 01:17:29:24
וקרו הרבה דברים. עוזר
של אחד מהם, דג'יי גבריאל

01:17:38:12 01:17:35:13
החליט שעוזריו לשעבר של
דג'יי בריהון שייכים לו.

01:17:40:08 01:17:38:22
וסירבו ללכת אליו.

01:17:44:00 01:17:40:20
ורצו לעצור את סבא שלי, לכן הוא
החליט לעזוב לקווארה.

01:17:47:04 01:17:45:05
כשדג"י גבריאל רצה לעצור אותו,

01:17:48:22 01:17:47:12
עזב לקווארה.

01:17:53:12 01:17:49:01
למה רצה לעצור אותו?
-הוא אמר לו לשרת תחתיו

01:17:58:02 01:17:54:01
לשרת הכוונה, כמו שחייל,

01:18:01:17 01:17:58:23
משרת את המדינה.
-נכון.

01:18:04:08 01:18:02:14
אז הוא אמר לו להתייצב אצלו.

01:18:06:20 01:18:05:01
סבי סרב לשרת מישהו אחר,

01:18:10:06 01:18:07:07
לאחר מות הממונה שלו.
וכשרצו לעצור אותו,

01:18:11:21 01:18:10:14
עזב את המקום,
והלך לקווארה.

01:18:15:04 01:18:12:07
אימי עזבה עוד קודם
לקווארה, ואז אני נולדתי.

01:18:18:12 01:18:15:17
מי היה אבא שלך?

01:18:21:14 01:18:19:21
אמרתי לך כבר שהוא רומני.

01:18:25:03 01:18:21:20
והוא איטלקי. אז הוא היה לבן?
-כן הוא היה פרנג', לבן.

01:18:27:05 01:18:25:15
אתה זוכר אותו?
-הוא רומני.

01:18:32:22 01:18:28:06
כן רומני, האיטלקים שלטו אז.
במשך 5 שנים הם,

01:18:36:04 01:18:33:09
שלטו באתיופיה.
-הבנתי.

01:18:40:14 01:18:37:23
באותו הזמן אבי הגיע לביתו
של תקלה גברה היוות,

01:18:43:11 01:18:41:23
והלך לקווארה עם אבא שלי.

01:18:46:17 01:18:43:17
אתה זוכר את אבא שלך?
-לא. אני לא זוכר אותו.

01:18:51:10 01:18:48:05
ואז הוא חזר לאיטליה?

01:18:55:10 01:18:51:15
כן אבל לפני שהוא חזר לאיטליה
הוא ליווה אותנו עד גונדר,

01:19:00:16 01:18:55:20
וכשהגיע לשם נתן כסף
לסבי שישמור עלי.

01:19:02:15 01:19:01:03
אז היה אדם בשם טגרה בר.

01:19:05:12 01:19:03:02
הובילו את הכסף על 16 סוסים.
-הבנתי.

01:19:12:06 01:19:06:14

ודודי מנטסנות אסרס,
נשא אותי מגונדר לטקוסה.

01:19:14:21 01:19:13:14
ממש הרים אותי על כתפיו,

01:19:18:24 01:19:15:10
ואת הכסף העמיס על 16 סוסים,

01:19:21:20 01:19:20:20
ואז הגענו לטקוסה.

01:19:24:07 01:19:22:15
ואז הגענו לנחלה,

01:19:26:22 01:19:24:19
כסף היה בשפע.

01:19:29:19 01:19:27:17
זה היה עולם אחר.
-חיפשת אותו אי פעם?

01:19:31:09 01:19:30:01
את מי?
-לדעת מי זה.

01:19:34:12 01:19:31:24
את אבא שלך?
לא הייתה לי שום דרך,

01:19:38:16 01:19:35:18
ובפועל סבא שלי,
הוא זה שגידל אותי.

01:19:43:06 01:19:39:20
סבי מצד האמא לא
חושב שיש לי אבא אחר.

01:19:46:21 01:19:43:20
אפילו עכשיו, כשאני
מדבר עליו זה בשביל הפרוטוקול.

01:19:54:21 01:19:52:20
כשאתה עם אבא שלך,

01:19:58:15 01:19:55:04

חוץ מהחקלאות,
-סבא שלי.

01:20:01:18 01:19:58:22
סבא שלך. חוץ מהחקלאות,

01:20:03:20 01:20:01:24
הוא עסק בעוד דברים.

01:20:11:14 01:20:05:04
לאחר מות הממונה שלו,
עסק רק בחקלאות.

01:20:14:16 01:20:12:01
ובנוסף כיהן גם כשופט
בבית משפט בקווארה,

01:20:17:00 01:20:15:15
ואחרי זה,

01:20:20:07 01:20:17:09
קיבל את הכסף, התעשר
ועסק רק בחקלאות.

01:20:21:20 01:20:20:19
הוא לקח אדמה גדולה,

01:20:24:23 01:20:22:06
וביצע בה עבודת חריש
בעזרת שוורים רבים,

01:20:29:03 01:20:25:14
וחקלאים רבים, כך הוא
עסק בחקלאות.

01:20:34:24 01:20:30:10
כשהוא עבד כשופט מה עשית?
-הייתי ילד.

01:20:39:18 01:20:35:04
ובתור ילד הלכת איתו?
-כן, הייתי הולך אחריו.

01:20:40:22 01:20:39:22
לא היה לי מה לעשות.

01:20:47:21 01:20:42:05
כשהם מדברים היית יושב איתם?
-לא. אסור לשבת עם מבוגרים.

01:20:49:18 01:20:48:06
הייתי רק באזור.

01:20:53:09 01:20:50:22
כשמסיימים הולכים לבית?
-כן. בסוף היינו הולכים ביחד.

01:20:57:11 01:20:53:22
מי שיושב עם מבוגרים הוא לא מחונך.
-נכון.

01:21:00:06 01:20:58:08
בשיחת המבוגרים, היריבים
היו מגיעים בכדי לבצע הליך גישור,

01:21:03:02 01:21:00:21
ולאחר שהמגשרים שמעו
את שני הצדדים,

01:21:05:06 01:21:03:12
והגיעו להחלטה, הייתי מצטרף.

01:21:08:15 01:21:05:21
אחרי שאמרו לכל צד, על
מה עליו לוותר ומה לעשות.

01:21:10:20 01:21:09:11
אני הייתי הולך
רק בשביל לרשום.

01:21:12:21 01:21:11:04
מה אתה רושם?
-את ההסכמה.

01:21:16:06 01:21:13:09
את הפשרה שהגיעו אליה?
-את הסכם השלום.

01:21:19:18 01:21:16:18
ומי שלא עומד בהסכם
היה צריך לשלם סכום מסוים

01:21:22:10 01:21:20:03
זה היה התנאי בשביל מי
שהפר את ההסכם.

01:21:26:19 01:21:22:22
אני רשמתי כמה כסף צריך לשלם,
מי שמפר את ההסכם.

01:21:29:09 01:21:27:03
מביאים עדים וחותמים על ההסכם.

01:21:32:13 01:21:30:01
ואם העניין מתפתח לאחר מכן
ומגיע לפתחם של רשויות החוק,

01:21:34:24 01:21:33:00
אז רשויות החוק מכבד את ניסיונם
של המגשרים ומכבדו ללא עוררין.

01:21:37:09 01:21:35:17
ככלל רשויות החוק הכירו בפסקותיהם
של המגשרים.

01:21:44:23 01:21:40:11
היה מקרה של ריב בין
בני זוג שרשמת?

01:21:48:22 01:21:45:09
אתה זוכר מקרים כאלה?
-היו מקרים בין זוגות.

01:21:51:22 01:21:49:10
וכשזה קרה לא היו אומרים
לאחד מהצדדים לעזוב את הבית המשותף,

01:21:53:19 01:21:52:08
במקום זאת האישה הייתה מבקשת
מבעלה שייזמן את אביה.

01:21:57:16 01:21:55:09
האישה הייתה אומרת "אני לא מעוניינת,
לחיות עמך תקרא לאבי".

01:21:59:23 01:21:57:22
למה צריך להביא את אביה?
-בכדי שייקח אותה מבעלה,

01:22:02:07 01:22:00:04
שיגרש אותה מבעלה וייקח אותה.
-ואז?

01:22:04:08 01:22:02:16
הבעל הולך לחמו ואומר
לו שיבוא לקחת את בתו.

01:22:06:24 01:22:05:12
ואז האב מגיע כעוס.

01:22:09:05 01:22:08:00
בנוסף כשהאבא מגיע,

01:22:11:11 01:22:09:21
המגשרים האזוריים שואלים,

01:22:14:02 01:22:11:22
"איך קרה שלא שמעו
על כך"

01:22:18:11 01:22:15:05
ואז אומרים לאב שהוא לא
יכול לגרש אותה לאלתר,

01:22:20:03 01:22:18:16
ושיש מנהג ויש לפעול על פיו.

01:22:21:20 01:22:20:11
המגשרים היו מקצים פרק זמן
של 15 ימים.

01:22:24:10 01:22:22:12
אומרים ככה לאבא.
-ואז?

01:22:26:01 01:22:25:04
וקובעים יום לאחר שעוברים
15 הימים,

01:22:30:07 01:22:27:19
ולפני שמגיע היום, בני הזוג
כבר השלימו בניהם.

01:22:32:16 01:22:30:19

כשאב האם חוזר, הם כבר השלימו.

01:22:34:02 01:22:33:01
האב מברך אותם
והולך חזרה.

01:22:37:20 01:22:34:23
באתיפיה אין דבר כזה
לסלק מישהו מביתו.

01:22:39:10 01:22:38:06
האישה מבקשת שיקרא לאביה.

01:22:45:09 01:22:41:00
באיזה גיל התחתנת?
והתחלת לנהל חיי נישואין?

01:22:51:11 01:22:47:02
התחתנתי בגיל 23. כן בגיל 23.

01:22:57:16 01:22:52:14
נפגשתם במקום שחיית בו?
כן. יש לי בן והוא בארץ.

01:22:59:16 01:22:58:06
יש לך רק ילד אחד?

01:23:02:04 01:23:00:02
מאשתי הראשונה הבאתי רק ילד אחד.

01:23:05:15 01:23:02:11
ומאשתי הנוכחית יש לי 4 ילדים.

01:23:09:05 01:23:06:05
ועוד 2 ממישהי אחרת. בסך הכל
הבאתי 8 ילדים שמתוכם נפטרו 2.

01:23:11:13 01:23:09:11
אשתך הראשונה,

01:23:15:22 01:23:12:01
למה לא עלתה איתך?
-היא חלתה ונפטרה.

01:23:16:22 01:23:16:03
אחרי שילדה?

01:23:19:03 01:23:17:03
כן אחרי שילדה היא חלתה.
-אז מי גדל את הילד?

01:23:21:20 01:23:19:08
אמי שהייתה עדיין בחיים,

01:23:25:10 01:23:22:06
לאחר מות אשתי הראשונה לקחתי
את הילד לסבתו והיא גידלה אותו.

01:23:30:18 01:23:25:17
אני רוצה לשאול בקשר לאדמות.
שהיו לכם,

01:23:32:24 01:23:31:00
למשפחה שלך, הייתה אדמה משלהם?

01:23:34:08 01:23:33:06
לאדמות היו בעלים,

01:23:36:10 01:23:34:15
והיינו תלויים בהם.

01:23:40:03 01:23:37:03
מה זאת אומרת?
-שילמנו סכום כספי בתמורה לשימוש בקרקע.

01:23:43:22 01:23:40:15
שכרתם את האדמה?
-לא. יש אחראי על החלוקה,

01:23:47:17 01:23:44:17
הוא זה שקבע את החלוקה
בין החקלאים השונים,

01:23:50:16 01:23:48:07
הוא מראה את השטח
ואומר מה שייך למי.

01:23:51:22 01:23:50:22
והוא היה בדרך כלל
בעל הזכות הקניינית על האדמה.

01:23:54:06 01:23:52:12

את האדמה שהוא נתן,

01:23:56:24 01:23:55:07
היה ניתן לעבד, לחרוש ולזרוע.
-הבנתי.

01:23:58:14 01:23:57:06
אבל למשפחה שלך הייתה אדמה?
- כן

01:24:03:15 01:23:59:00
ומה הם היו מגדלים שם?
-טף, דגוסה, כוסמת, חומוס

01:24:07:10 01:24:04:04
חיטה ושעורה. גידלו הכל.
גם פלפלים.

01:24:11:17 01:24:08:00
האדמה שלכם הייתה גדולה?
-כן. היא הייתה רחבה.

01:24:14:06 01:24:12:10
חרשו אותה עם 4 זוגות שוורים.

01:24:16:23 01:24:15:00
היה תשלום?
-מה?

01:24:20:16 01:24:17:18
שילמתם עבור האדמה?
-ישנם תשלומי מס לשלטון.

01:24:22:15 01:24:20:24
כל כמה זמן?
-פעם בשנה.

01:24:26:21 01:24:22:23
פעם בשנה, ולאחראי על החלוקה,

01:24:28:19 01:24:27:05
החקלאי נותן לאחראי על החלוקה,
חלק מהגידולים שגדלו על אותה הקרקע.

01:24:32:08 01:24:29:04
או מכל מה שמגדלים. אם זה

חומוס אז נותנים חומוס.

01:24:35:00 01:24:32:17
כמות של כמה משלמים?
-שלושים קילו

01:24:36:20 01:24:35:07
30 ק"ג?
-כן. 30 ק"ג.

01:24:39:20 01:24:37:01
מהטף, הכוסמת או כל דבר?
-מכל מה שמגדלים.

01:24:42:04 01:24:40:02
זה הכמות שנותנים לו.
-30 ק"ג.

01:24:43:24 01:24:42:21
כן, כך כל שנה.

01:24:48:24 01:24:44:18
וגם ולשלטון כל שנה?
-כן. משלמים מיסים.

01:24:51:05 01:24:49:17
כמה משלמים לשלטון?

01:24:53:14 01:24:51:13
זה לפי ההכנסה.

01:25:03:04 01:24:53:23
בוחרים מישהו שיבצע הערכה
כמה צריך לשלם כל בעל חלקה וחלקה.

01:25:06:17 01:25:03:20
בנוסף בוחרים מישהו שיעשה הערכת מיסים.

01:25:12:14 01:25:07:22
ולפי הכנסתו של כל אחד, הוא
מעריך כמה מיסים צריך לשלם.

01:25:16:18 01:25:12:19
זה לפי גודל האדמה או ההכנסה?
-לפי ההכנסה.

01:25:19:22 01:25:17:05
זה נקבע לפי הרווחים,
ולא לפי גודל האדמה.

01:25:20:13 01:25:20:02
הבנתי.

01:25:21:21 01:25:20:19
ולפי אותם רווחים,

01:25:26:21 01:25:22:09
מגיע פקיד המיסים,
יחד עם הסגן שלו.

01:25:30:15 01:25:27:04
והם מבצעים הערכת מיסים.
לאחר מכאן החקלאי משלם את המיסים.

01:25:33:24 01:25:32:13
איפה משלמים את המיסים?

01:25:37:11 01:25:34:07
אצל ראש המחוז,

01:25:41:20 01:25:38:07
ואם יש פקיד מס מקומי
ניתן לשלם גם אצלו.

01:25:46:18 01:25:43:02
כל מי שרוצה יכול לקבל אדמה?

01:25:49:04 01:25:48:00
אם הוא מקומי אז הוא זכאי.

01:25:52:06 01:25:49:11
רק אם הוא מקומי הוא זכאי?
כן. אם הוא מקומי הוא מקבל קרקע,

01:25:54:23 01:25:52:24
לפעמים היה צריך לשחד,
בכדי לקבל קרקע,

01:25:59:10 01:25:55:11
קונים בקבוק ערק אחד,

01:26:04:06 01:26:00:10

או שמגישים קנקן טלה שזהו משקה מקומי.
לאחר מכאן מציגים את הבקשה

01:26:05:20 01:26:04:15
ופקיד המס אומר,
כמה צריך לשלם.

01:26:08:14 01:26:06:12
בדרך כלל התשלום לא מגיע
אפילו ל-10 שלינג.

01:26:12:13 01:26:09:00
קודם צריך ללכת לבעלי האדמה?
-הולכים לאחראי על החלוקה.

01:26:13:23 01:26:12:18
לאחראי על החלוקה?
-כן.

01:26:18:03 01:26:14:20
ומבקשים ממנו שייתן להם אדמה?
-כן. ואז הוא נותן להם.

01:26:20:15 01:26:19:01
גם כשהאדמה עוברת בירושה,

01:26:23:02 01:26:21:20
אף אחד לא לוקח אותה ממנו.

01:26:25:05 01:26:23:12
אפילו שעובדו את האדמה
רק פעם אחת,

01:26:26:23 01:26:25:18
והאדמה כבר ישנה,

01:26:30:18 01:26:28:16
האדמה נשמרת לפחות בין 5-6 שנים.

01:26:33:00 01:26:31:02
ככה מבלי שעובדים עליה?
-מבלי שמעבדים אותה.

01:26:34:17 01:26:33:06
האדמה כבר הזדקנה.
-כן.

01:26:37:06 01:26:35:03
ואז שוב פעם מעבדים אותה.

01:26:41:11 01:26:38:08
בנוסף כשאחד הילדים מתחתן,
הוא מקבל את האדמה בירושה.

01:26:45:15 01:26:42:23
מחלקים את האדמה ונותנים לילד?
כן, נותנים לילד חלק מהאדמה.

01:26:49:18 01:26:46:01
בנוסף אם האדמה לא מספיקה לילד,
אז ניגשים לאחראי ומגישים בקשה.

01:26:57:00 01:26:53:22
מי היו בעלי האדמות אז?

01:26:58:15 01:26:57:07
בעלי הזכויות.

01:27:04:00 01:26:59:02
ומי אלה אותם בעלי זכויות?
-האדמה שייכת לבעלי זכות.

01:27:05:23 01:27:04:13
אבל מי אלה בעלי הזכות?

01:27:09:23 01:27:06:07
כל המקומיים.

01:27:13:09 01:27:10:03
זאת אומרת לפי בדיקת שורשים.

01:27:16:02 01:27:13:20
ככה נהיים בעלי זכות.

01:27:21:09 01:27:18:18
אז הבדיקה נעשית לפי שורשים?
-נעשית לפי שורשים.

01:27:25:21 01:27:21:16
זה עובר מאבא לילד?
-בודקים את האילנות המשפחתיים.

01:27:29:21 01:27:26:04
כך בודקים איזו חלקת אדמה
ניתנה בירושה, ומהי החלוקה.

01:27:32:19 01:27:30:08
ככה מגדירים כל אדמה.

01:27:36:13 01:27:33:16
הזכאות היא לפי ספירת שורשים.
והוא נקרא מרהוט.

01:27:38:03 01:27:37:00
תהליך בדיקת השורשים.

01:27:42:11 01:27:38:21
מי שעושה את החלוקה?
-והחלוקה נקראת מטרה.

01:27:43:14 01:27:43:00
הבנתי.

01:27:47:17 01:27:43:24
כל שנה עושים חלוקה
לילד של זה ושל זה.

01:27:49:08 01:27:48:02
זה קורה כל שנה.

01:27:59:21 01:27:53:15
רוב בעלי האדמות הם נוצרים,
-כן. הם נוצרים.

01:28:03:13 01:28:00:02
והם בעלי שורשים עתיקים.
-כן. הם בעלי שורשים קודמים

01:28:06:14 01:28:03:20
לכן הנוצרים הם בעלי הזכאות.

01:28:12:19 01:28:09:12
אז מה היה ליהודים?

01:28:15:24 01:28:13:14
איזו זכות הייתה
להם להחזיק באדמה?

01:28:20:05 01:28:16:06
לא הייתה אדמה בבעלותם. ואז
מאוחר יותר, הקיסר תוודרוס,

01:28:21:13 01:28:20:12
מי שהראתי לך,

01:28:25:17 01:28:22:14
הורה בעבר שייבנו כנסייה.

01:28:29:06 01:28:26:01
היו שמועות שיש למלך
שורשים יהודיים.

01:28:32:15 01:28:30:05
וכשהמלך הורה לבנות כנסייה,

01:28:35:22 01:28:33:18
באותה התקופה לא היו מסמרים.

01:28:40:12 01:28:36:14
מי שספק ונתן את המסמרים, היו היהודים
בזכות המיומנויות שלהם בעולם המלאכה,

01:28:43:22 01:28:41:15
ואז המלך טען שהנוצרים לא סיפקו
את כלל חומרי הבניה להקמת הכנסייה,

01:28:46:07 01:28:44:09
וכאות תודה על סיפוק החומרי הבנייה כלומר
ייצור המסמרים נתן ליהודים זכות לאדמות.

01:28:49:05 01:28:47:11
הקיסר הודה ליהודים גם על ייצור התופים

01:28:53:12 01:28:49:12
וקראו לאותן אדמות,
החלקות של בוני המסמרים

01:28:57:22 01:28:54:19
ככה קראו לאדמות.
אז לא הייתה מודרניות.

01:29:02:18 01:28:59:08
היהודים ייצרו את כל הכלים
שקישטו את הכנסייה,

01:29:06:08 01:29:03:22
ארגו את הווילונות,

01:29:10:04 01:29:07:01
רתכו את המתכות ליצירת דלתות,

01:29:14:05 01:29:11:12
היהודים דאגו לכל מה שדרוש
לבניית הכנסייה.

01:29:18:14 01:29:15:02
בתמורה לכל פעולות הייצור ובנייה
המלך נתן להם הזכות להיות בעלי אדמות.

01:29:21:02 01:29:19:09
וככה היהודים ביססו את מעמדם הכלכלי.

01:29:24:14 01:29:22:07
ועדיין תמיד היה צורך להילחם
על הזכות שניתנה להם ע"י הקיסר.

01:29:34:06 01:29:29:15
רוב האדמות היו של השלטון?
-הן היו בבעלות פרטית.

01:29:35:18 01:29:34:11
הם היו פרטיים?
-כן היו אדמות פרטיות,

01:29:37:02 01:29:36:05
של בעלי הזכויות.

01:29:40:16 01:29:37:24
השלטון לא התערב באדמות.

01:29:43:08 01:29:40:21
זה היה רק של הזכאים.
-עד שמפלגת הדרג עלתה לשלטון,

01:29:47:12 01:29:43:15
והכריזה שהאדמה שייכת למי
שמעבד אותה.

01:29:49:16 01:29:48:16
זה מעניין.

01:29:57:07 01:29:53:21
למשל דונם אחד,

01:30:00:04 01:29:57:13
כמה זה יכול להיות?
מה?

01:30:04:23 01:30:00:14
רק השכירו או שגם מכרו אדמות?

01:30:06:13 01:30:05:16
לא מכרו

01:30:07:24 01:30:07:00
רק חכרו ועבדו?

01:30:11:02 01:30:08:05
כן רק כך ולא היה ניתן
למכור או להחליף את האדמה.

01:30:19:03 01:30:11:11
אדמה ששכרת היא שימושית לך לתמיד?
כן. אני משתמש בה לתמיד.

01:30:21:14 01:30:19:15
כשהאדמה מתיישנת, והיא כבר בלויה.

01:30:24:24 01:30:22:05
מפסיקים את העבודה.
ואז?

01:30:27:21 01:30:25:12
וכשמחדשים אותה היא עדיין
שייכת לבעלי הזכות.

01:30:30:24 01:30:28:10
זה נקרא מסקה.
-ולילדים שלך?

01:30:35:11 01:30:31:06
אתה יכול להוריש?
-בטח שאני יכול.

01:30:37:15 01:30:35:16
אם הילד הוא חקלאי, אני

יכול להוריש לו,

01:30:45:01 01:30:42:16

הילד היה נלחם להוכיח
שזו ירושה מאביו.

01:30:47:06 01:30:45:14

באיזו צורה חילקו את האדמות?

01:30:51:07 01:30:48:12

ע"י קלד וקראנו לזה קדה.

01:30:53:12 01:30:51:15

גודל מסוים של קלד.
-מה זה אומר קלד?

01:30:54:15 01:30:53:17

רוחב ואורך.

01:30:57:18 01:30:56:02

זה מדוד?

01:31:03:11 01:30:58:04

רק לאחרונה מודדים,
אבל אז אמרו בערך.

01:31:07:05 01:31:03:20

הניחו בערך מהיכן עד להיכן,
זה קדה אחד או ארבע,

01:31:09:21 01:31:07:12

או חמש קדה.
ככה העריכו בערך.

01:31:14:07 01:31:10:21

כמה קדה צריך בשביל לגדל?
-צריך הרבה.

01:31:17:05 01:31:14:12

חמש או שש קדה זה לסוג אחד של גידול,
זה יכול להספיק לגידול טף.

01:31:18:18 01:31:17:22

רק לטף בלבד?
-כן.

01:31:20:11 01:31:18:23
ואותו גודל לדגוסה,

01:31:23:09 01:31:21:00
חומוס וכוסמת.

01:31:27:07 01:31:25:11
אז צריך אדמה גדולה?
-כן.

01:31:33:14 01:31:30:15
היו אדמות בשפע. לא הייתה בעיה.

01:31:36:02 01:31:34:11
לא הייתה בעיה של מחסור
בקרקות.

01:31:39:11 01:31:36:15
אז מכיוון שהיו לכם אדמות,

01:31:44:16 01:31:39:22
נקראתם עשירים?
-כן

01:31:48:13 01:31:44:23
כל מי שהייתה לו חלקת אדמה
שהיא בבעלותו, נקרא עשיר.

01:31:50:10 01:31:48:17
נקרא עשיר?
-כן כך הוא נקרא.

01:31:54:22 01:31:50:21
אחרי שהאדמה הופכת להיות שלי,
-כן?

01:31:58:04 01:31:55:09
לאחר ששכרתי אותה,

01:32:02:06 01:31:59:09
איך אנשים ידעו שאותה
האדמה שייכת לי?

01:32:04:11 01:32:02:14
את משלמת עליה מיסים.

01:32:07:12 01:32:04:19
יש בבעלותך פנקס אשר מוכיח
שאת משלמת מס לשלטון,

01:32:10:00 01:32:08:06
על האדמה שאת מעבדת.

01:32:12:20 01:32:10:08
זהו פנקס תשלומי המיסים
שאת משלמת.

01:32:18:09 01:32:13:04
האחראי על החלוקה,
נותן לך קבלה.

01:32:20:05 01:32:19:01
מקבלים קבלה?
כן.

01:32:25:19 01:32:20:11
שאותו האיש עובד את האדמה?
-ושולם לו התשלום השנתי.

01:32:29:23 01:32:26:01
אז רשום השם שלו והמיקום?

01:32:34:03 01:32:30:03
הכל רשום, הקבלה
מהווה אסמכתא.

01:32:36:03 01:32:34:10
הקבלה זה אישור לכל דבר.
-או-קיי.

01:32:40:21 01:32:36:16
זה ההוכחה על התשלום
לבעלי האדמה,

01:32:42:23 01:32:41:05
ועל תשלומי המיסים לשלטון,

01:32:44:17 01:32:43:18
אלו היו הנהלים.

01:32:54:24 01:32:49:22
אם מישהו בא לבקש אדמה,

במה הוא צריך להתחיל?

01:33:02:04 01:32:55:06
מה הוא עושה עד שהוא מקבל?
-אין בעיה של אדמה.

01:33:06:01 01:33:02:15
כשמישהו עובר ממקום
אחד למקום אחר,

01:33:08:22 01:33:06:10
סביר להניח שיש לו
קרובים במקום החדש,

01:33:13:10 01:33:09:08
וביחד הוא וקרוביו נגישים לאחראי
החלוקה באותו האזור.

01:33:15:15 01:33:14:02
אם יש בבעלותו שוורים
שהוא יכול לחרש איתם,

01:33:16:15 01:33:15:22
אז הוא זכאי לקבל אדמה.

01:33:22:05 01:33:16:24
לאיפה הולכים לבקש אדמה?
-האחראי נמצא באותו המקום.

01:33:26:13 01:33:22:10
ניגש לאחראי ואומר מה?
-כן. ומבקש אדמה.

01:33:29:08 01:33:26:20
מבקש ממנו את האדמה שדרושה לו.
-כן?

01:33:33:11 01:33:29:16
ואז האחראי מקבל את הכסף
שלו, וכפי שציינתי,

01:33:37:06 01:33:33:21
יש גם את תשלומי השוחד
ערק והטלה, שניתנים לאחראי.

01:33:41:22 01:33:37:21

האחראי מכריז על הבעלות שניתנה.
וחותם לו על כך.

01:33:45:04 01:33:42:05
רושם את שמו ומחתיים אותו?
-כן. הוא מחתיים אותו.

01:33:49:04 01:33:45:13
ואם האחראי התחלף שנה אחר כך,

01:33:53:14 01:33:49:18
הוא רק מקבל חלק מההכנסות,
ולא אומר לו לעזוב.

01:33:59:13 01:33:55:03
היו מתמנים לפי התור, עד שהגיעו
נציגי הדרג

01:34:03:06 01:33:59:21
והכריזו שהאדמה בבעלות מי שעובד
אותה, כך היהודים הפכו להיות בעלי אדמות.

01:34:04:17 01:34:03:13
איך? מה זאת אומרת?

01:34:07:13 01:34:05:10
שאין יותר בעלי זכאות
כמו שהיה לפני.

01:34:11:24 01:34:07:24
אין בעלי זכאות והשכרת אדמות?
-הוכרז שהאדמה שייכת לכולם.

01:34:15:06 01:34:12:06
ומה החוק אומר? איך הוא שינה
את חוק החקלאות באתיופיה?

01:34:17:10 01:34:15:15
שלא תהיה יותר תרבות
פיאודלית, האדמות חולקו.

01:34:19:24 01:34:18:05
ומה עם בעלי הזכות שהיו?
-מה?

01:34:24:17 01:34:20:09

מה היה על בעלי הזכות שהיו לפני?
-גם הם נהיו כמו היהודים.

01:34:29:10 01:34:25:04
ואז היו בחירות, ונבחר יהודי
משלנו, שחילק את האדמות.

01:34:34:06 01:34:30:15
הוא מדד אדמה עם חבל וחלק לכולם.

01:34:35:18 01:34:34:15
אותו יהודי שמונה לתפקיד,

01:34:38:22 01:34:36:12
לקח את האדמה מהבעלים
הקודמים, ונתן אותה לאחרים.

01:34:42:13 01:34:41:03
לא היו תלונות על בעלות קודמת.

01:34:45:01 01:34:43:16
ככה הוכרז.
-הבנתי.

01:34:47:09 01:34:45:12
אבל לפני כן, טענו
שזו האדמה שלהם.

01:34:50:00 01:34:48:03
היו הרבה בעיות.

01:34:54:13 01:34:50:06
והם קיבלו אדמה גדולה או קטנה?
-לפי היכולת של כל אחד.

01:34:57:09 01:34:54:20
לפי היכולת של כל אחד?
-כן, לפי העושר שלו.

01:34:59:11 01:34:57:15
אם יש הרבה שוורים אז
מחזיקים באדמה גדולה.

01:35:02:09 01:34:59:21
ואם אין שוורים, אז אין
לו מה לעשות עם האדמה.

01:35:06:03 01:35:03:18
אם אין בבעלותו שוורים,
אין לו מה לעשות עם הרבה אדמה.

01:35:14:20 01:35:12:06
בזמן מנגיסטו, מנהיג הדרג.

01:35:17:14 01:35:15:01
הכריז שאין יותר
בעלי אדמות קודמים,

01:35:21:24 01:35:17:21
הוא דאג שלכל החקלאיים תהיה אדמה?
-כן. שתהיה אדמה לכולם.

01:35:24:10 01:35:22:06
אפילו נשים שעבדו
בבתי בושת זכו לאדמה.

01:35:29:05 01:35:24:24
לא רק החקלאים זכו. אלא
גם הנשים מבית בושת.

01:35:33:02 01:35:31:08
ועדיין שילמו מיסים?

01:35:35:11 01:35:33:20
לשלטון או למישהו?

01:35:38:16 01:35:35:19
לא שילמו כלום.
-זה היה חינם?

01:35:41:12 01:35:39:02
שילמו רק את תשלומי
המס לשלטון.

01:35:46:14 01:35:42:01
ומעבר לזה לא שילמו עוד משהו?
- כבר לא נתנו חלק מהגידולים.

01:35:51:08 01:35:47:12
זה היה שינוי טוב?
-שינוי ממש טוב.

01:35:54:05 01:35:51:18
היזמה של הדרג להעביר את
האדמה למי שמעבד אותה,

01:35:56:11 01:35:54:16
זה היה שינוי גדול.
-הבנתי.

01:35:59:18 01:35:56:24
מכיוון שלא לכולם הייתה
אדמה הרבה סבלו מכך.

01:36:03:06 01:36:00:11
והרוב שסבלו היו יהודים.
-הבנתי.

01:36:06:02 01:36:03:20
היו הרבה מביתא ישראל שסבלו.

01:36:09:04 01:36:06:09
היה תשלום שנקרא, ידנגי פנקל,
תשלום על עקירת סלעים מהקרקע.

01:36:12:24 01:36:09:10
כשבעליי הזכאות נתנו את האדמה,
הם קיבלו תשלום על כך.

01:36:16:14 01:36:13:11
ואז מתחלים לחרוש
ולעבד את האדמה,

01:36:20:09 01:36:17:02
ושהגיעה העת ליהנות מפירות העבודה,
חלק מהתבואה ניתן לבעלים.

01:36:27:11 01:36:20:16
אני רוצה לשאול אותך על
הפלאשמורה, או אלה שנקראו הפלאשה.

01:36:30:22 01:36:27:20
מי היה נקרא ככה אז?
-הפלאשמורה,

01:36:34:17 01:36:31:17
השם פלאשמורה זה שם
שהמציאו סתם.

01:36:39:18 01:36:35:00
זזה כשמישהו עוזב את
היהדות והולך לנצרות.

01:36:42:16 01:36:40:15
אז אותו האדם נקראה
פרשן, לפי שפת הגעז.

01:36:44:20 01:36:43:00
פרשן, זה מישהו שפרש.

01:36:48:17 01:36:45:15
זאת אומרת, פרש מהדת שלו?
-כן. ומורה זה אמרה.

01:36:52:23 01:36:49:19
זזה אומר, פרש מהדת
שלו ונהיה אמרה.

01:36:54:20 01:36:53:09
שם זה היה נקרא אפרס-מורה.

01:36:57:01 01:36:55:04
ובארץ אומרים פרס-מורה.

01:36:59:17 01:36:57:09
זה לא שם ראוי.

01:37:03:06 01:37:00:07
גם בעתיד נתנגד לו.

01:37:06:07 01:37:04:05
אבל אומרים אפרס-מורה?
-כן, אפרס-מורה.

01:37:09:11 01:37:06:16
והכוונה היא למי שעזב את דתו?
-כן, מי שפרש מהדת.

01:37:14:11 01:37:09:19
כשמישהו עזב את היהדות ומתנצר
קוראים לו אפרס.

01:37:17:02 01:37:14:20
פרש ונהיה אמרה.

לכן קוראים לו אפרס-מורה.

01:37:20:07 01:37:17:17
האפרס-מורה זה לפי שפת הגעז.
-הבנתי.

01:37:23:01 01:37:20:15
הביאו אותם לפה,
נשאר רק להגיד תודה,

01:37:25:10 01:37:23:07
נתנו לנו שם וקראו לנו פרס-מורה.

01:37:29:13 01:37:25:19
זה מעשה לא ראוי ולא הגיוני.
ואת זה,

01:37:31:07 01:37:29:21
שמענו אך לא הגבנו,

01:37:33:20 01:37:31:15
כי בתוכנו היה הרצון שיעלו את
עד אחרוני הקרובים שעדיין באתיופיה.

01:37:35:08 01:37:34:05
אנחנו נשנה את הכינוי.

01:37:37:21 01:37:36:12
לא קוראים לבן אדם סוס.

01:37:40:23 01:37:38:18
זה מעשה חמור.
-אומרים פלש.

01:37:42:16 01:37:41:04
אומרים פלשמורה, פלש.

01:37:45:00 01:37:42:21
פלשי זה פרשן.

01:37:49:14 01:37:45:07
גם אצלנו היו אומרים
פלשי, וזה אומר הלך.

01:37:53:18 01:37:49:19
זה פלשי. ופלש-מורה, זה בודדים.

01:37:58:21 01:37:54:16
כשקראו לנו חשבנו
שזו קללה, פלשה זה,

01:38:00:10 01:37:59:04
לעזוב ולהגלות.

01:38:02:20 01:38:00:17
זה מי שאין לו אדמה,
-שאין לו אדמה, ושגלה.

01:38:07:16 01:38:03:01
זה אומר גלה מיהדות אתיופיה.
ולכן זה פלש-מורה.

01:38:10:23 01:38:08:03
ככה זה נקרא, והאתיופים
נהגו לקלל אותנו ככה.

01:38:13:14 01:38:11:14
מה הכוונה שלהם,
כשהם אומרים פלשה?

01:38:18:01 01:38:13:21
התפיסה אצל אלו שלא ידעו מה משמעות
המילה, שזו קללה, גם אנחנו חשבנו כך.

01:38:21:19 01:38:18:09
הם קראו לנו יא פלשה.
והיינו נעלבים מזה.

01:38:23:14 01:38:22:10
פלשה, זה גלה.

01:38:26:21 01:38:23:20
זה אומר, גלה.
-כן. מי שהלך לנצרות,

01:38:27:23 01:38:27:02
עשה את זה בשביל האדמה.

01:38:32:02 01:38:28:23
ואלה

01:38:36:01 01:38:32:18

ששמרו על הדת ולא
ויתרו עליה עד שעלו,

01:38:39:01 01:38:36:08
אומרים אל תגעו בנו,
ואל תתקרבו אלינו.

01:38:42:03 01:38:39:08
נהגו לומר "אל תגעו בנו".
ולהם קוראים, לא לגעת.

01:38:48:01 01:38:43:21
היהודים שהלכו לנצרות
לא עשו את זה מבחירה.

01:38:50:15 01:38:48:12
עשו זאת בשביל
לחיות, בשביל האוכל.

01:38:53:12 01:38:51:22
האדמות היו בבעלות הנוצרים.

01:38:55:24 01:38:54:10
כל דבר היה בבעלות הנוצרים.

01:39:00:13 01:38:56:15
אבל היהודים לא נחו מעבודות
החמר, המתכת והאריגה.

01:39:04:13 01:39:01:15
ואי אפשר היה לבוא
בקשרי נישואין איתם.

01:39:06:24 01:39:05:17
כל אחד חי כפי יכולתו.

01:39:09:19 01:39:08:01
ואז תודה לאל,

01:39:14:20 01:39:10:24
שאבותינו והרבנים שמרו על הדת,

01:39:19:21 01:39:15:19
ובזכותם ישראל הכירה
בקיומם של יהודים באתיופיה.

01:39:23:08 01:39:21:05
אותם האנשים ששמרו על
הדת הם הבסיס לעלייה.

01:39:28:17 01:39:24:20
והקב"ה נענה למשאלותיהם,
ונפתחה הדרך לסודן.

01:39:35:02 01:39:29:20
השלטון באתיופיה לא עשה בעיות,
ולא גירש אף אחד מארצו.

01:39:37:01 01:39:35:10
ולא הייתה להם כל מצוקה.

01:39:40:05 01:39:37:12
היהודים השאירו את
העושר והרכוש שלהם,

01:39:44:10 01:39:41:08
והגיעו לסודן, עם
כל הקשיים במדבר,

01:39:48:24 01:39:45:16
בכדי לעלות לארץ.
ומי שלא שרד מת ז"ל.

01:39:51:06 01:39:49:17
כך הצליחו לעלות לארץ.

01:39:55:06 01:39:52:01
אותם האנשים סללו
את הדרך בשבילנו.

01:39:58:23 01:39:55:16
ואז אמרנו שגם אנחנו
ישראלים, והחלטנו לעלות.

01:40:03:12 01:39:59:20
אפילו שבארץ טענו שאנחנו
לא יהודים ושלא כדאי שנעלה.

01:40:05:16 01:40:03:19
והיה ויכוח עז על זה.
-למה?

01:40:08:20 01:40:06:03
למה טענו ככה?
-על שעזבו לנצרות.

01:40:10:04 01:40:09:05
לכן אנחנו לא ישראלים.

01:40:14:02 01:40:10:14
והלכתם לנצרות בשביל האדמה?
-כן, רק בשביל האדמה.

01:40:17:23 01:40:14:09
סבא שלך הלך לנצרות?
-כן, סבא שלי הלך.

01:40:22:03 01:40:18:03
סבא שלך, ואז שאר המשפחה הצטרפה?
ואז אמי הצטרפה כך גם אני.

01:40:27:11 01:40:22:13
ואיך שמרתם על הדת הנוצרית?

01:40:30:02 01:40:27:21
ע"י הילולו של ישו.

01:40:37:14 01:40:31:05
והאמונה שלכם הייתה אמתית?
לא, הסתרנו את אמונתנו, סבתא שלי,

01:40:40:00 01:40:38:11
אמא של קנ' גטהון,

01:40:43:21 01:40:41:11
השתמשה באותו המים,
מיום שישי עד יום שני.

01:40:45:04 01:40:44:02
אפילו לא הביאו מים בשבת.

01:40:47:07 01:40:45:20
ולא הדליקו אש.

01:40:51:04 01:40:47:17
החל מיום שישי בבוקר,
יוצרים מעגל קעור על הרצפה,

01:40:53:01 01:40:51:19
מבאים עץ מקומי שנקרא גרר,

01:40:56:05 01:40:53:10
ועמו מדליקים את האש ואת
הגחלים שלו מכסים עם עפר.

01:41:00:24 01:40:56:18
ככה מכינים אוכל לשבת וראשון,

01:41:03:05 01:41:01:12
לא מורידים את הסיר מהגחלים.

01:41:08:10 01:41:04:02
ממש כמו הפלטה בארץ, וכשפותחים
את הסיר הוא החום מהביל.

01:41:10:04 01:41:08:18
ככה היו חיים.

01:41:15:14 01:41:11:22
הם שמרו בסתר על היהדות
וכשנפטרו, נקברו בבית קברות יהודי.

01:41:18:03 01:41:16:02
מהסיבות האלו הצלחתי להוכיח,

01:41:20:20 01:41:18:19
וכך הצלחתי להעלות
בסביבות 480 אנשים.

01:41:29:01 01:41:21:15
כאלה שעזבו והלכו לנצרות?
-כן. גם אם עזבו, הסבים

01:41:34:16 01:41:30:07
שמרו על הדת, וכשנפטרו
נקברו בבית קברות יהודי.

01:41:36:22 01:41:35:13
ביקשו ממני להוכיח, והוכחתי.

01:41:41:19 01:41:37:13
איך מחליפים דת? איך עושים את זה?
-עוברים הטבלה.

01:41:44:00 01:41:42:02
לאן הלכתם?
-לכנסיה.

01:41:46:13 01:41:44:06
הלכתם לכנסיה ועברתם טבילה?
-כן, עברנו טבילה.

01:41:48:18 01:41:46:19
איך נעשית הטבילה?

01:41:51:23 01:41:49:00
בנים בגיל 40 ימים,
ובנות אחרי 80 ימים.

01:41:53:19 01:41:52:05
אבל באותו הזמן אתה היית גדול.

01:41:58:17 01:41:54:08
כן הייתי.

01:42:05:12 01:41:59:09
אבל כשהלכתם לנצרות היית גדול.
-אני הוטבלתי בגיל 40 יום.

01:42:07:13 01:42:05:22
אני לא זוכר הייתי תינוק.
-בגיל 40 יום.

01:42:09:02 01:42:07:17
בוופטגוריס שבקווארה.

01:42:11:17 01:42:09:12
שם עברתי טבילה.
-הבנתי.

01:42:14:15 01:42:12:03
אני לא יודע. אמא שלי יודעת.

01:42:18:15 01:42:16:01
אבל אני ראיתי טבילות,
ואני ויודע איך זה נעשה.

01:42:19:09 01:42:18:23
כן.

01:42:22:18 01:42:19:17
ואת כל זה עשיתם בשביל האדמה?
-כן, בשביל לקבל חלקת אדמה בשביל לשרוד.

01:42:29:12 01:42:23:00
ושמרתם על היהדות בסתר?
-כן, אף אחד לא ויתר עליה.

01:42:32:18 01:42:29:19
היה לנו ספר תורה.
-כן?

01:42:36:08 01:42:33:22
הספר עדיין אצלי פה.
אראה לך אותו.

01:42:38:20 01:42:36:20
זה ספר תורה שהיה
שייך לסבא רבא שלי.

01:42:46:24 01:42:41:16
והמשכנו לשמור על הדת,
אפילו שעברנו נשארה הקללה.

01:42:49:15 01:42:47:22
קללו אותנו כינו אותנו בשמות
פלשה, וקאילה, קניבלים.

01:42:52:21 01:42:49:21
מי היה מקלל אתכם ככה לרוב?
-הנוצרים.

01:42:53:18 01:42:53:03
הנוצרים?

01:42:55:24 01:42:54:00
כן, אנחנו לא נקלל אחד את השני.

01:42:57:11 01:42:56:15
זה רק הנוצרים.

01:43:01:16 01:42:58:14
אפילו שהמרתם את דתכם קראו לכם ככה?
-כן, אפילו שהמרנו,

01:43:03:03 01:43:01:22

זה לא מנע מהם לקרוא לנו פלשה.

01:43:04:12 01:43:03:10
לא הפסיקו?
-לא הפסיקו.

01:43:11:23 01:43:06:24
היו נוצרים שעברו ליהדות?
-לא. לא היו.

01:43:16:02 01:43:12:04
רק מאז שהחלה העלייה,
היו כמהים להמיר את דתם ליהדות.

01:43:19:09 01:43:16:08
אפילו שילמו כסף
בשביל שניקח אותם.

01:43:21:21 01:43:19:16
הם ביקשו להתמסד עמנו,

01:43:24:04 01:43:22:02
וזה קרה רק כשנפתחה הדלת לעלייה.

01:43:28:02 01:43:24:16
אך לפני זה, לא רק שלא התחתנו עמנו,
אלא גם קראו לנו בשמות.

01:43:32:20 01:43:28:11
הלכתם לנצרות מרצון, או
שהיו מטיפים, מיסיונרים?

01:43:38:04 01:43:33:05
היו מי שנקראים מיסיונרים, שליחים?
-זה משהו אחר אנחנו אורתודוקסים.

01:43:40:05 01:43:38:24
אנחנו אורתודוקסים.

01:43:45:15 01:43:40:17
אז כל מי שרוצה הלך לכנסיה?
-כן. זה לפי הרצון.

01:43:46:20 01:43:46:00
או-קיי.

01:43:53:07 01:43:50:10
ואלה שהלכו לנצרות,

01:44:00:07 01:43:53:20
ורצו לחזור ליהדות, כהני הדת נתנו להם
לאכול גרגירי חומוס וכך הכשירו אותם.

01:44:05:17 01:44:01:10
גם בארץ הכירו ביהדות
שלנו, ולאחר כמה בדיקות,

01:44:07:16 01:44:06:08
נקראנו יהודים.

01:44:09:09 01:44:08:02
אפילו בארץ?
-כן.

01:44:13:14 01:44:09:14
גם בשביל לעלות ספרנו דורות,

01:44:16:23 01:44:14:00
והוכחנו זאת,
לא הביאו אותנו סתם.

01:44:25:12 01:44:20:21
כשהלכתם לנצרות,

01:44:29:11 01:44:25:22
היה בכם שינוי?

01:44:33:16 01:44:29:24
את מתכוונת שינוי בדת?
-זה ברור שהדת שונתה.

01:44:37:10 01:44:33:24
אבל אני מתכוונת לכבוד שלכם או,

01:44:40:11 01:44:37:19
הרכוש שלכם, או שהפכתם לעשירים,

01:44:42:02 01:44:40:16
ונהייתם בעלי אדמות?
-היינו עשירים.

01:44:46:14 01:44:42:10

כל היהודים היו בעלי אדמות,

01:44:52:15 01:44:47:14
בעלי צאן ומרעה ובעלי קרקעות
חקלאיות משגשגות.

01:44:53:20 01:44:52:20
חיו ככה?
-כן.

01:45:00:20 01:44:54:02
והצליחו להגיע לזה
מכיוון שהלכו לנצרות?

01:45:07:24 01:45:01:11
כן, הם פנו לעבר הנצרות
בשביל הזכאות להחזיק באדמה.

01:45:15:15 01:45:12:21
האנשים ידעו?
-את מה?

01:45:22:21 01:45:15:23
שעברתם מהיהדות לנצרות?
-הסבים שלנו היו כבר שם.

01:45:24:13 01:45:23:03
זה קרה מזמן.

01:45:30:14 01:45:25:00
יהודים ונוצרים גרתם יחד?
-היינו יהודים ונוצרים.

01:45:33:21 01:45:30:22
אבל איך התייחסו אלכם?

01:45:36:12 01:45:34:03
קרא לנו שכונת הפלשה.

01:45:39:01 01:45:36:19
הנוצרים קראו לכם ככה?
-כן. שכונת הפלשה.

01:45:44:02 01:45:40:15
זו שכונה עם רוב פלשה?
-כן. הם התכוונו לאזור בו התגוררנו,

01:45:46:14 01:45:44:08
אז אמרו שכונת הפלשה.
-פלשה.

01:45:50:01 01:45:46:23
וחיו שם אנשים שהחליפו את הדת?

01:45:52:13 01:45:50:12
האנשים שלנו?
-כן.

01:45:55:07 01:45:52:20
אז גרתם באותו המקום?
-אלה שלא החליפו את הדת,

01:45:59:21 01:45:55:17
התגוררו בוז-אבבה, באיזור
גונדר, ובווגרה.

01:46:02:01 01:46:00:06
שם היו אלה שלא עזבו את הדת.
-כן?

01:46:06:07 01:46:02:09
ומי שהלך לדמביה פרש מהדת.
-פרשו מהדת.

01:46:12:22 01:46:09:06
אבל זה היה גלוי?
-זה היה גלוי.

01:46:15:23 01:46:13:07
לא חיייתם בסתר?
-לא גם הנוצרים ידעו.

01:46:20:16 01:46:16:11
היה רב שנהג לבוא אלינו לקאזורה,

01:46:23:17 01:46:21:07
כשהוא היה מגיע הוא
התארח ולן אצל אבי.

01:46:26:21 01:46:24:05
הקימו לו אוהל בנפרד.

01:46:29:09 01:46:27:23
בתוך האוהל הייתה
כוס חרסינה,

01:46:32:21 01:46:29:24
שלא נוגעים בה, עד שהרב
היה מגיע.

01:46:35:12 01:46:33:04
הרב היה אומר שאנחנו
אבודים באמצע שתי דתות.

01:46:37:09 01:46:35:20
"פה הנוצרים לועגים לכם
מכנים אתכם בשם פלשה",

01:46:43:10 01:46:37:15
"ושם היהודים אומרים שעזבתם
את היהדות, ונשאתם תלויים באוויר".

01:46:48:16 01:46:45:04
וזה גרם לך להרגיש ככה?
כן. ככה הרגשתי,

01:46:53:06 01:46:49:03
אבל מכיוון שגרתי בעיר,
לא היו לאמירות מעין אלו השפעה ניכרת.

01:46:57:03 01:46:54:04
אני למדתי את לימודי היהדות,
אבי לימד אותי זאת בילדות.

01:46:59:04 01:46:57:10
בילדותך או לאחר שגדלת.

01:47:03:20 01:46:59:14
נתת הרבה מעצמך לדת?
מה?

01:47:08:11 01:47:04:12
לפעמים היו לחצים של
להיות כמו שאר הילדים?

01:47:12:06 01:47:08:24
מה הייתה התחושה שלך?
- כשקיללו, לא היה לנו נעים,

01:47:16:22 01:47:12:18
יתרה מכך זה היה אפילו כואב
ועדיין לא היה מה לעשות כלום בנידון.

01:47:25:02 01:47:23:01
באמת שעברנו הרבה, עד שעלינו.

01:47:29:02 01:47:26:22
כשקראו לכם פלשה,

01:47:34:09 01:47:29:13
חוץ מהקללות היו מעשים חמורים?

01:47:36:18 01:47:34:15
תמיד קראו לנו פלשה ושמנא.
אנשי אריגה.

01:47:37:21 01:47:37:02
ושוב קריאות פלשה.

01:47:39:01 01:47:38:06
אז היו רק קללות.
כן.

01:47:43:01 01:47:39:07
באיזור גונדר, היו אומרים
בודה ג'רתם, קניבלים.

01:47:46:07 01:47:43:12
אבל אצלנו, היהודים הם אלו
שקראו לנוצרים קניבלים.

01:47:49:14 01:47:46:17
אצלנו בדנביה, באג'בה,
בדקוסה ובאלפה.

01:47:52:08 01:47:50:02
אנו קראנו לנוצרים קניבלים,
ולא קראו ליהודים ככה,

01:47:55:18 01:47:53:04
אבל באזורים אחרים כן.
אבל באזור גונדר,

01:47:58:14 01:47:56:04

היהודים היו נקראים קניבלים.

01:48:01:23 01:48:00:01
מה הכוונה קניבלים?
-אוכלים בני אדם.

01:48:06:03 01:48:02:06
והדבר העיקרי הוא, שהיהדות שלנו,

01:48:08:06 01:48:07:10
היא מקור לגאווה,

01:48:12:10 01:48:09:05
היהדות אמתית. האמונה הייתה
באחד והיחיד, הקב"ה.

01:48:17:23 01:48:13:06
בנצרות ישנה האמונה בשליחים.
כמו האמונה בשליח מיכאל, גבריאל,

01:48:20:16 01:48:18:09
ורפאל. היו הרבה דברים,

01:48:22:20 01:48:20:24
אבל תורה יש רק אחת.

01:48:26:15 01:48:23:14
יש רק תורה אחת. מילה וציווי אחדים.

01:48:31:08 01:48:27:22
גם הנוצרים מאמינים בתורה
בברית הישנה,

01:48:36:05 01:48:32:14
ולאחר הגעת ישו גם בברית החדשה.

01:48:40:10 01:48:36:13
יתרה מזו גם ישו אמר שהוא בא
לכבד את התורה, ולא לחלל אותה.

01:48:44:20 01:48:40:20
וזאת ועוד, הברית החדשה כתובה
ושואבת חלק ממקורותיה מהברית הישנה.

01:48:49:10 01:48:46:17
הם לא המציאו חוק שונה.

01:49:06:11 01:48:58:16
אחרי שהלכתם לנצרות, מה
הרגשת? שאתה יותר יהודי?

01:49:08:24 01:49:06:18
או יותר נוצרי?
-יהודי.

01:49:11:02 01:49:09:05
יותר יהודי.
-מלסה טקלה,

01:49:16:00 01:49:12:18
ידע טוב את לימודי היהדות,

01:49:18:21 01:49:16:12
הוא לימד אותי.

01:49:21:05 01:49:19:12
היה גם את גובוו איסו,

01:49:22:23 01:49:21:11
מי זה היה?
-גובוו איסו.

01:49:25:08 01:49:23:10
מה הוא היה?
-הוא היה ישראלי,

01:49:28:02 01:49:25:20
שמסתובב ומלמד תורה.

01:49:31:05 01:49:28:23
אז הוא לימד אותי קודם.

01:49:33:20 01:49:31:24
זה היה מר' גובוו.
-הבנתי.

01:49:36:24 01:49:34:05
בהיותך פלשמורה?
-כן

01:49:41:15 01:49:38:02
היו בעיות כמו התמסדות?

-בדקתי את השורשים.

01:49:45:15 01:49:41:22

נחשפתם לבעיות כאלה?
-כן. ובדקנו את השורשים.

01:49:47:02 01:49:45:22

לא הייתה התמסדות ללא בדיקה.

01:49:49:18 01:49:48:07

מבררים מי הוריה של הכלה,

01:49:52:22 01:49:49:24

או הורי הילד ואם הוא מביתא ישראל,
לא מתמסדים ישר עם מי שפוגשים.

01:49:54:20 01:49:53:09

מכיוון שהייתם פלשמורה,

01:49:57:11 01:49:55:02

לא התמסדתם עם הנוצרים.
-לא יכולים.

01:49:59:00 01:49:57:23

ככה זה היה.

01:50:04:20 01:50:00:11

חיפשתם תרבות יהודית?
-חיפשנו שורשים.

01:50:08:02 01:50:05:08

חיפשנו את זה. והתמסדנו.

01:50:10:02 01:50:08:09

הייתה אויבות בגלל זה?

01:50:14:01 01:50:10:10

או מריבות שהחלו בגלל הדת?
-כן, אחרי ששותים טלה.

01:50:17:07 01:50:14:12

בחתונות בזמן ששותים טלה,

01:50:19:11 01:50:17:13

היו וויכוחים שהתפתחו לקטטה.

01:50:21:17 01:50:20:10
אך למחרת האנשים המעורבים
בוויכוחים הם משלמים.

01:50:24:09 01:50:22:09
אתה זוכר אם הייתה
לך מריבה כל שהיא?

01:50:28:18 01:50:24:19
עם יהודים או נוצרים?

01:50:34:09 01:50:30:01
מה שאתה זוכר מהחיים שהיו?
-את תופתעי,

01:50:39:04 01:50:35:05
אבל בחיים לא נקלעתי למריבות,
תמיד הסתדרתי עם כולם.

01:50:44:02 01:50:40:11
אף פעם לא העלבתי אף אחד,
וההפך.

01:50:47:00 01:50:44:12
אני חי על פי הערך של נתינת
כבוד הדדי לכל אדם ואדם שמולי.

01:50:51:06 01:50:47:09
גם כשחייתי בכפר,
החקלאים הנוצרים,

01:50:53:13 01:50:51:20
נהגו לקרוא לי אלמייהו בהתלהבות.

01:50:58:02 01:50:56:05
ולא בכדי, ההתמחות שלי היא גישור.

01:51:01:17 01:50:58:11
עוד כשהייתי ילד הייתי מגשר,
ושבגרתי התמחיתי בגישור,

01:51:03:09 01:51:02:05
הייתי מגשר בפועל.

01:51:08:21 01:51:05:17
זו הייתה דרך חיי ולכן אף

פעם לא רבתי עם אף אחד,

01:51:13:02 01:51:09:05
אנשים אהבו אותי.

01:51:16:21 01:51:13:19
קראו לי נצ'ן, אדם לבן.
רבים באו לראות אותי.

01:51:19:10 01:51:17:02
מה זאת אומרת?
-הייתי שונה.

01:51:20:23 01:51:19:21
לא היו שם עוד אנשים לבנים,

01:51:23:04 01:51:21:14
הייתי להיט בעניינם של התושבים באזור.

01:51:25:10 01:51:24:07
מכיוון שהיית בהיר?
-כן.

01:51:28:22 01:51:25:19
רבים עשו מאמצים, בשביל לראות
אותי פנים מול פנים.

01:51:41:05 01:51:34:14
חייתי בהבנה עם אנשים. לא
העלבתי, ולא העליבו אותי.

01:51:44:07 01:51:42:02
לא פעלתי בניגוד לחוק.

01:51:47:05 01:51:44:23
אבא שלי גידל אותי
בצורה הכי טובה,

01:51:52:11 01:51:47:20
חנך, ולימד אותי דרך ארץ.

01:51:54:20 01:51:53:06
כך עזבתי משם בשלום ועליתי.

01:51:58:13 01:51:56:06
ועד שהגעתי לשלב הזה.

01:52:04:13 01:51:59:03
כפי שציינת, שלפי צבע עורך,
-כן?

01:52:07:19 01:52:05:09
הייתה הבחנה שונה כלפיך?
-כן. כולם היו סקרנים.

01:52:09:24 01:52:08:03
לאנשים הייתה סקרנות שונה.

01:52:12:18 01:52:10:05
הם יודעים שאתה לבן?
-כן, הם ידעו.

01:52:14:15 01:52:13:03
הם יודעים.
-כן. כולם.

01:52:18:08 01:52:16:10
היו קוראים לי נצ'ו, לבנצ'יק.

01:52:19:14 01:52:18:14
לבנצ'יק?
-כן.

01:52:22:08 01:52:20:04
ככה קראו לי בכל מקום שנתקלו בי.

01:52:25:21 01:52:23:02
ממה חייתה והתפרנסת,

01:52:29:19 01:52:26:15
ממה הרווחת משכורת?
-באתיופיה,

01:52:33:19 01:52:30:02
כסגן במועצה המקומית
הרווחתי 80 בר,

01:52:36:05 01:52:34:14
וכשזה היה מנהל מחוזי השכר
שלי עלה ל-120 בר.

01:52:38:00 01:52:36:13

ואז הגיע הדרג.

01:52:40:22 01:52:38:21

ובתקופת הדרג, מלקו
טפרה רצה לכלוא אותי.

01:52:45:23 01:52:41:11

רק רגע, איפה למדת עריכת דין?
-באדיס אבבה.

01:52:49:03 01:52:46:04

באדיס אבבה. איך
התקיימו הלימודים?

01:52:50:21 01:52:49:14

לימודי ההתמחות בעריכת דין?
-כן.

01:52:53:09 01:52:51:12

בעיקר הרבה תרגול.
לדוגמה את הספר הזה,

01:52:58:14 01:52:54:06

אותו אני זוכר בעל פה, זהו ספר המכיל
קבצי חקיקה בדיני עונשין.

01:53:01:17 01:52:59:06

לדוגמה כמו על מה נתבעים,
-תרים את הספר.

01:53:04:21 01:53:02:05

ועל מה לא.

01:53:08:02 01:53:05:05

לכל עבירה יש מספר, סימול וסעיף
כמו פה.

01:53:10:11 01:53:08:18

את כל זה למדתי אז.

01:53:14:03 01:53:11:04

תראה לנו את הכריכה

01:53:15:07 01:53:14:08

אוקיי
-כן.

01:53:17:20 01:53:15:13
הספר מכיל את כל חוקי העונשין.

01:53:20:02 01:53:18:04
והמשפטים התנהלו לפי
החוקים, שבספר הזה.

01:53:22:19 01:53:20:14
כשאני מגיש כתב תביעה לפי הספר הזה,

01:53:26:02 01:53:23:14
אפילו אנשים עם תארים לא היו יכולים להתכחש לי ,
אז קל וחומר שלכתב התביעה.

01:53:27:14 01:53:26:11
גם על התשובות עניתי לפי הספר הזה.

01:53:29:06 01:53:27:21
אנשים עם תארים לא
יכולים לעשות כלום.

01:53:32:24 01:53:29:18
כשעברתי לאדיס אבבה.
-למדתי לפי הספר הזה?

01:53:39:02 01:53:33:11
הלימודים התנהלו לרוב עם ספרים?
-כן. אבל לרוב למדתי תנ"ך.

01:53:41:13 01:53:39:11
בבית ספר שנקרא, גברה-גב.

01:53:47:00 01:53:42:04
ואז התחלתי לעבוד יחד עם המגשרים.
איך להשלים בין יריבים,

01:53:50:23 01:53:47:11
איתם למדתי מה זו
עברה ומהן הטעויות.

01:53:56:01 01:53:51:23
ואז עבדתי במועצה עם שכר
של 120 בר, עד שהדרג בא.

01:54:01:10 01:53:56:11

כשמלקו טפרה מטעם הדרג רצה
לכלוא אותי ברחתי לאדיס אבבה,

01:54:06:13 01:54:02:20
עבדתי שנה אצל עורך דין אחד,

01:54:10:04 01:54:07:16
שבסיומה קיבלתי תעודת התמחות.
-הבנתי.

01:54:13:08 01:54:10:09
כמה שנים למדת?
-את מה?

01:54:15:02 01:54:13:24
את לימודי המקצוע.

01:54:18:16 01:54:15:14
זה מקצוע שגדלתי עליו.
וידעתי אותו כבר

01:54:21:22 01:54:18:21
כמה זמן למדת באדיס אבבה?
- שנתיים

01:54:24:08 01:54:22:03
רק שנתיים?
-כן. רק שנתיים.

01:54:28:02 01:54:24:14
זו הייתה התמחות. הסתובבתי
יחד עם העורך דין.

01:54:30:14 01:54:28:12
למדתי מהו בית
משפט ואיך הוא עובד.

01:54:34:17 01:54:31:00
אם מטפלים בתיקים במשפט של 10 אנשים,

01:54:39:04 01:54:35:06
מקבלים תעודת עריכת דין.

01:54:43:14 01:54:40:05
של עשר אנשים מה?
- עשרה תיקי משפט.

01:54:46:11 01:54:44:02
סופרים את התיקים
שטיפלתי בהם.

01:54:50:02 01:54:46:20
הבנתי. עשרה תיקי משפט.
-אני מגיש אותם.

01:54:51:24 01:54:50:13
ואז יש על כך
מבחן בעל פה.

01:54:55:05 01:54:52:16
נשאלתי 72 שאלות.
-ואז?

01:54:58:17 01:54:55:14
באותן 72 שאלות זכיתי במקום
ראשון מבין כל האנשים עם התארים.

01:55:02:23 01:54:59:23
ואז הוצאתי אישור לעסוק בעריכת דין.

01:55:08:11 01:55:03:07
קיבלת אישור. זה כמו תעודה?
-כן, זו תעודה.

01:55:10:09 01:55:08:17
ואז הועסקתי כעורך דין.

01:55:13:16 01:55:10:16
אישור עריכת הדין היה מטעם
משרד התעשייה והמסחר באתיופיה,

01:55:16:19 01:55:14:04
ושם עבדתי במחלקה המשפטית.
-מה זה אומר?

01:55:19:12 01:55:17:04
הייתי הסנגור והקטגור.
מגיש כתבי אישום או הגנה.

01:55:24:08 01:55:19:22
פשוט מטפל בכל
עניין שנדרש במשרד.

01:55:27:12 01:55:25:00
עסקתי זאת במשך 8 שנים.

01:55:31:12 01:55:27:18
מה כתוב בזה?
-תובעים את המשרד,

01:55:35:03 01:55:31:23
העובדים תובעים, ואז אני
הולך ומייצג את המשרד.

01:55:36:10 01:55:35:09
קיבלתי ייפוי כוח של המשרד,
הייתי מייצג המשרד בכל הערכאות השונות.

01:55:40:20 01:55:36:17
ומה הניירות שאתה מחזיק?
-זה אישור עבודה.

01:55:44:17 01:55:41:00
זה אישור העבודה שלך?
-כן כמייצג של המשרד.

01:55:46:07 01:55:44:23
יש לי אישור ייפוי כוח.

01:55:51:00 01:55:47:00
הנה זה ייפוי הכוח
שקיבלתי מהמשרד.

01:55:55:03 01:55:51:22
יש לנו פה אשמים, התובע הוא גבר'

01:55:59:10 01:55:55:14
וובלץ' יקרבה, וגם מצוינת עילת
התביעה.

01:56:03:02 01:56:00:00
זה תיק תביעה.

01:56:07:12 01:56:03:14
תקרא לי קצת, בשביל
להבין איך זה נראה.

01:56:10:17 01:56:07:19

והתובעת היא בנצי-אמלק.

01:56:15:00 01:56:11:06

מדובר בתיק תביעה הנוגע
לעניין ירושה.

01:56:18:02 01:56:15:09

1989/03/10

01:56:20:17 01:56:18:10

התקבלה החלטה,

01:56:26:19 01:56:20:23

ונקבע מועד לדין חוזר ל-03/04/1989

01:56:29:10 01:56:27:02

לפי תיק התביעה הספציפי הזה.

01:56:33:15 01:56:29:22

הבנתי. זו ההחלטה.

-כן. כך קבע בית המשפט.

01:56:45:07 01:56:43:12

לכל המעוניין,

01:56:48:00 01:56:45:16

זהו בעל ייפוי כוח מטעם משרדנו,

מר' אלמיייהו גטהון אסרס.

01:56:53:13 01:56:48:15

על פי בקשתו ממשרדנו.

01:56:57:16 01:56:53:24

בנקיפת שמו, "מר' אלמיייהו גטהון,

01:57:00:14 01:56:57:22

החל מ- 04/01/1976 לעסוק בעריכת דין,

01:57:04:24 01:57:01:02

ועד 23/08/1988 הועסק במשרדנו".

01:57:07:21 01:57:05:12

כעורך דין במשרדנו.

01:57:14:01 01:57:08:15

לאחר שהועסק כשכיר,

מבקש לצאת להיות עצמאי.

01:57:22:01 01:57:14:11
משרדינו מעניק לו מכתב
המודיע עזיבתו מרצונו.

01:57:32:09 01:57:28:20
במכתב כתוב מהי ההתמחות, זהו ייפוי כוח,
"עורך דין מר' אלמיהו גטהון.

01:57:37:17 01:57:32:23
מייצג את ארגון חציבת סלעים,
בולה בולבולה,

01:57:42:19 01:57:38:08
בכל בתי המשפט".

01:57:46:24 01:57:43:06
הייתי מייצג בתחום ההתמחות הנוגע לעניין,

01:57:55:16 01:57:47:08
זהו ייפוי כוח המראה זאת.

01:58:07:02 01:58:05:21
או-קי",

01:58:16:02 01:58:11:24
על פי סעיף 50, גטהון.

01:58:21:05 01:58:18:01
קיבל ייפוי כוח
בדרך דמוקרטית.

01:58:25:03 01:58:21:16
לתובע מר' גטון יש סמכות,

01:58:28:05 01:58:25:17
לייצג את הארגון.
זהו ייצוג משפטי לכל דבר.

01:58:30:19 01:58:29:05
עניין שטיפלתי בו.

01:58:35:05 01:58:31:06
כל אלו, עניינים
שטיפלתי בבתי משפט.

01:58:36:17 01:58:36:01
או-ק"י.

01:58:42:13 01:58:38:13
אז בשביל ללמוד עריכת דין,

01:58:48:08 01:58:44:16
הלימודים היו קשים?
-לא.

01:58:51:09 01:58:48:19
כפי שציינתי עסקתי בזה מהילדות.

01:58:56:12 01:58:51:21
לא היו לי קשיים, חוץ מקושי אחד,

01:59:00:00 01:58:56:22
בדיוני הוכחות ודיני ראיות.

01:59:03:04 01:59:00:14
כי היו עשרות
תיקים שטיפלתי בהם.

01:59:07:19 01:59:03:22
לאחר מכאן הועסקתי
אצל עורך דין ידוע,

01:59:13:03 01:59:08:07
עבדתי כנציגו בבתי משפט,
והצלחתי לנהל ולייצג 15 תיקים.

01:59:16:10 01:59:13:22
הלכתי עם הוכחות אלו וקיבלו אותי.

01:59:23:07 01:59:17:23
ואז היה לי מבחן בעל פה
מעין בחינות הסמכה.

01:59:26:11 01:59:23:16
נשאלתי 72 שאלות, על איך
אני ניגש, שואל,

01:59:29:21 01:59:26:18
ומה הזכויות שלי לפי
הסעיפים וענית.

01:59:34:09 01:59:31:11
סיימתי במקום הראשון
מבין כל האנשים שהחזיקו התואר.

01:59:39:22 01:59:35:15
הייתי בעל הסמכה לעריכת דין שאישרה לי להתדיין
בכל ערכאות השיפוט השונות, מהמחוזי ועד העליון.

01:59:43:00 01:59:40:07
אותם 15 אנשים, תיקים.

01:59:51:10 01:59:43:06
איך התקבלה ההחלטה לגביהם?
-נתבעי המשרד או העובדים,

01:59:54:03 01:59:51:20
אני הייפוי כוח לייצג את המשרד.

01:59:57:15 01:59:54:24
גם אם זה עניין פרטי
נותנים לי ייפוי,

02:00:01:19 01:59:58:00
כך גם המשרדים השונים
נותנים לי ייפוי כזה בכתב.

02:00:04:16 02:00:02:05
ואני בעקבות זאת מתדיין
בבתי המשפט השונים,

02:00:06:18 02:00:05:08
בכדי להגיע להכרה ונתינת פסיקה
משפטית.

02:00:11:11 02:00:07:01
מה היה הרוב?
-מה?

02:00:17:06 02:00:11:20
מה היו רוב התביעות?
-כשמעסיק מפטר עובד,

02:00:23:07 02:00:17:15
דיני עבודה, יחסי עובד מעביד,

02:00:28:06 02:00:23:18
ואני מייצג את טענת
המשרד אותו אני מיצג.

02:00:31:22 02:00:28:14
מציג את עברותיו של אותו העובד
בכדי שלא יחזור למשרתו.

02:00:34:20 02:00:32:03
אבל הרוב היו ענייני עבודה?
-כן, ענייני עבודה.

02:00:37:17 02:00:35:02
מה עוד היה?
-גם ירושה.

02:00:42:03 02:00:37:23
ענייני ירושה. מה עוד?
-ורייב בין בניי זוג.

02:00:43:24 02:00:42:17
עסקתי הרבה בזה.

02:00:50:19 02:00:46:08
זה מקצוע מכובד להיות
עורך דין באתיופיה?

02:00:52:14 02:00:51:17
כבוד גדול.

02:00:56:15 02:00:53:06
עריכת דין זה מקצוע מאוד מכובד.

02:00:59:01 02:00:57:09
אפילו יכולים לשפוט בבית משפט.

02:01:01:23 02:00:59:19
אפשר בהמשך ניתן להתמנות להיות
שופט בבית המשפט.

02:01:06:00 02:01:02:12
עורך דין טוב יכול להתמנות.
-מה עזר לך להצליח,

02:01:09:24 02:01:06:05
במקצוע הזה? בעריכת הדין?

-כבדתי את מבוקשיו של אבי.

02:01:13:05 02:01:10:20

כבדתי את כל מבוקשיו.
ועשיתי מה שהוא ביקש.

02:01:17:00 02:01:13:18

והלכתי לאן ששלח אותי,
אפילו כשיצאתי רק לשעה מסוימת,

02:01:18:16 02:01:17:10

ביקשתי את רשותו.

02:01:23:00 02:01:19:00

גם כשיצאתי להתפנות.
וכך גם לגבי דברים אחרים.

02:01:29:15 02:01:23:11

ולא עשיתי כל דבר שעלה בראשי,
גדלתי עם חינוך כזה.

02:01:35:13 02:01:29:20

אהבת וכבדת את עבודת החוק?
כן, מאוד.

02:01:38:10 02:01:35:24

מאוד אהבתי לעקוב אחר החוקים.

02:01:40:16 02:01:39:01

תמיד עקבתי אחרי החוק.

02:01:43:07 02:01:40:22

באיזה אופן שרתת את המקצוע?
-מה זאת אומרת?

02:01:46:05 02:01:44:06

עבדת רק באדיס אבבה?
-באדיס אבבה,

02:01:51:06 02:01:46:13

בתוך אדיס אבבה.
-והלכתי גם לאווסה.

02:01:57:05 02:01:51:16

ויוצגתי את לקוחותיי השונים. גם בעיר
בשקיסו, שבה התקיימו חיפושי זהב,

02:01:59:07 02:01:57:14
ייצגתי גם שם.

02:02:04:02 02:01:59:15
לאותו הגוף היו 7000 עובדים.
-או-קיי,

02:02:05:14 02:02:04:11
גם אותם ייצגתי.

02:02:09:21 02:02:06:00
זה היה באווסה?
-לא. בשקיסו.

02:02:11:14 02:02:10:03
שקיסו?
-וולגה.

02:02:14:21 02:02:11:23
אז חיית שם זמן מה?
-חייתי באדיס אבבה,

02:02:17:04 02:02:15:02
אבל כל פעם שהלכתי לעבוד שם,

02:02:23:15 02:02:18:13
הייתי צריך לטפל בבעיות הקשורות
ליחסי עובד מעביד.

02:02:27:13 02:02:24:00
לדוגמה כשרצו לפטר עובד,
היו מביאים לי העתק של מכתב הפיטורים,

02:02:32:05 02:02:28:01
ובו מציינים שאותו העובד
לא מתאים לעבודה.

02:02:35:18 02:02:32:13
אותם עובדים היו תובעים,

02:02:39:01 02:02:36:01
ואני הייתי מייצג את מעסיקיהם.

02:02:52:03 02:02:42:13
לרוב הייתי מציע פשרה

בין העובד למעסיק.

02:02:59:12 02:02:53:22
הייתי מנסה להגיע לעמק השווה
בין העובד למעסיק.

02:03:01:16 02:03:00:00
זה מה שהיה עדיף?
-כן.

02:03:09:01 02:03:04:05
אם מעסיק מפטר עובד, צריך
לשלם לעובד הרבה פיצויים.

02:03:10:17 02:03:09:06
ההלכה המשפטית הייתה
שעדיף שעובד יעבוד ויתפרנס.

02:03:14:12 02:03:11:09
ככה מגיעים להבנה פשוטה.

02:03:17:11 02:03:15:00
אני מייעץ למעסיק על כך,

02:03:19:18 02:03:18:01
וכך גם לעובד.

02:03:25:06 02:03:20:02
מה היה התיק הראשון שטיפלת בו?

02:03:28:12 02:03:25:15
אני זוכר שבתקופה בה עבדתי
במשרד תאגיד הזהב,

02:03:30:03 02:03:28:24
עשרים ושישה עובדים,

02:03:36:13 02:03:31:14
גנבו שש עשרה מילון בר
מהמעסיק, ופוטרו.

02:03:39:01 02:03:36:21
לכן חיפשו אותי במיוחד, והעסיקו
אותי במשרד תאגיד הזהב.

02:03:41:10 02:03:39:10

זו הייתה העבודה הראשונה שלך?
-העבודה הראשונה שלי.

02:03:43:13 02:03:41:23
כאשר התחלתי לעבוד,

02:03:48:02 02:03:44:22
אחרי ש-26 אנשים זממו יחד,

02:03:51:15 02:03:50:02
וגנבו את הכסף.

02:03:55:12 02:03:52:00
כאלה שנשלחים לקנות
מצרכים, היו נוכלים.

02:03:59:20 02:03:55:20
דבר שעלה להם 10 בר, דיווחו כי
הוא עלה 100 בר.

02:04:05:13 02:04:01:23
הם בתאגיד הזהב, גרסו שרק אני
יכול לטפל בעניין כזה, ונתנו לי את התיק.

02:04:10:14 02:04:06:18
השלב הראשון היה למנוע מהם
אפשרות לצאת מחוץ למדינה.

02:04:12:12 02:04:11:19
לכן הגשתי בקשה לאיסור צו איסור
יציאה מאתיופיה.

02:04:14:20 02:04:13:05
איך עשית את זה?

02:04:19:02 02:04:15:02
הוצאתי צו איסור יציאה מבית המשפט.

02:04:21:07 02:04:19:10
ודאגתי לאיסור יציאתם.

02:04:23:03 02:04:22:05
ואז,

02:04:27:03 02:04:25:11
למי שהיה חשבון בנק בבעלותו

הוצאתי בקשה לעיקול חשבוננו.

02:04:33:07 02:04:29:08

אחד מהם הלך
לחברת וולו, קנה 3 מוניות,

02:04:36:12 02:04:34:03

והחל לעבוד כנהג מונית.
הגעתי אליו ע"י מודיעין.

02:04:40:02 02:04:37:00

הלכתי לוולו עצרתי והבאתי אותו.

02:04:43:14 02:04:41:05

ואחד הלך לגבול קניה.

02:04:47:08 02:04:44:13

ופתח שם עסק.

02:04:52:14 02:04:49:19

ואז כשחלה, בא בסתר
לבית חולים באדיס אבבה.

02:04:55:20 02:04:53:02

קיבלתי מידע על כך, הלכתי
ועצרתי אותו בבית חולים.

02:05:00:08 02:04:58:04

כל אלה שברחו,

02:05:02:24 02:05:00:19

לא יכלו לצאת לחו"ל אז נכלאו.

02:05:05:06 02:05:03:10

אחרי שלקחו 16 מליון.
-הבנתי

02:05:09:05 02:05:05:21

נעצרו וכל הסכום הוחזר ללא חוסר.

02:05:10:11 02:05:09:24

הכל חזר.

02:05:13:04 02:05:10:20

איפה היה העסק?
-זה היה ברובע בולה.

02:05:15:23 02:05:13:14
בבולה. ובמה הוא עסק?
-תאגיד זהב.

02:05:20:11 02:05:16:18
זה משרד שעסק בהכנת זהב.

02:05:22:09 02:05:21:02
מקום מושבו של תאגיד הזהב.

02:05:26:15 02:05:24:18
מכינים את הזהב בשקיסו.

02:05:30:06 02:05:27:09
אבל המשרד הראשי היה בבולה 22,

02:05:32:12 02:05:30:21
זו הייתה הכתובת של המשרד הראשי.

02:05:34:16 02:05:33:00
ושם היה גם המשרד שלי.

02:05:41:13 02:05:35:21
אחרי שהחזרתי את ה-16
המיליון ביר, המשרד שמח מאוד.

02:05:46:20 02:05:42:20
וכאן לא נגמר הסיפור, את מנהל
העבודה כמעט ופיטרו.

02:05:49:02 02:05:47:11
אך מנעתי זאת, לכן הוא

02:05:52:01 02:05:49:19
חזר לעבודתו,

02:05:54:10 02:05:53:01
וגם אני המשכתי בעיסוקי.

02:05:57:14 02:05:55:21
ואז הגיע האיחדג. קואליציה
המורכבת מ-4 סיעות.

02:06:00:12 02:05:58:19
והאיחדג קיבל אותי לשרותיו

02:06:03:20 02:06:01:15
קיבל אותי בצורה יפה,
השכר שלי היה 900,

02:06:05:23 02:06:04:05
ואז עלה ל-1800.

02:06:09:19 02:06:07:11
בזמן שעבדתי, התחילה כבר העלייה,

02:06:16:16 02:06:12:13
כל הקרובים שלי כבר עזבו.

02:06:21:12 02:06:18:00
ואז אמרתי שאין להישאר כאן לבד,
נרשמתי,

02:06:24:01 02:06:22:00
לקחתי את ילדיי,
ואת הכל ועליתי.

02:06:30:03 02:06:25:05
למשל הלימודים במקצוע שלך,

02:06:35:20 02:06:31:18
זה שונה משאר המקצועות?

02:06:42:07 02:06:36:03
או שהשכר היה יותר טוב?
כן, השכר היה יותר גבוה.

02:06:47:11 02:06:42:23
השכר היה גבוה, 900 בר.

02:06:51:11 02:06:48:00
ואז זה עלה ל-1800.
והייתה לי גם תוספת שכר.

02:06:57:07 02:06:51:23
כשנסעתי מאדיס אבבה לשקיסו
הייתה לי תוספת רצינית.

02:07:04:23 02:06:59:03
גם כשהסתובבתי בין בתי
משפט, הייתה לי תוספת.

02:07:13:12 02:07:11:10
למה בחרת במקצוע הזה?

02:07:17:14 02:07:14:04
זה היה הרגל ופשוט המשכתי בזה,

02:07:21:12 02:07:18:20
עיסוקי הובילו אותי לזה.

02:07:36:15 02:07:28:10
עבדת הרבה במשרדי ממשלה?
- בתאגיד הזהב.

02:07:39:24 02:07:36:20
חוץ מזה, איפה עוד עבדת?
-עבדתי בתאגיד,

02:07:44:00 02:07:40:13
עבדתי במשרד הפנים,
וגם במשרד המסחר והתעשייה

02:07:46:21 02:07:45:21
עבדתי בכל אלה.

02:07:52:10 02:07:47:02
כשהלכת לחפש עבודה במקומות אלו,

02:07:59:18 02:07:54:24
מה אתה לוקח איתך?
-שיש לי ניסיון בעבודה,

02:08:02:12 02:07:59:24
צריך להביא אישורים על כך.
-ואז?

02:08:03:21 02:08:02:20
וכשהגעתי לאדיס אבבה,

02:08:07:20 02:08:04:08
היה עורך דין ידוע, אבוה"
ארפיינה והוא עצמאי.

02:08:09:24 02:08:08:02
והעסיק גם הרבה עובדים.

02:08:12:05 02:08:10:15
אז הלכתי אליו,

02:08:14:02 02:08:12:23
וביקשתי ממנו שיעסיק אותי,

02:08:17:00 02:08:14:23
הוא שאל אותי "אם יש לי
ניסיון" וענית שכן.

02:08:19:04 02:08:17:10
טדסה יעקוב, יש
לי אפילו את התמונה שלו.

02:08:22:16 02:08:19:23
היה שר, הוא אמר לי ללכת
ולהוציא התמחות אצל אבוהיי.

02:08:26:04 02:08:23:15
ואז עבדתי אתו שנתיים.

02:08:28:15 02:08:26:15
וקיבלתי את תעודת ההתמחות.

02:08:31:10 02:08:29:04
ואחרי שהייתה מהפכה בשלטון,

02:08:36:01 02:08:32:14
היה שינוי בחייך?

02:08:40:09 02:08:36:08
בתחילת המהפכה נחשדתי כאידו, כמונרך, תומך
השלטון הקיסרי ולכן הייתי ממתנגדי המהפכה.

02:08:43:20 02:08:42:04
ואני לא הייתי אשם בכלל,

02:08:49:01 02:08:44:11
היה יושב ראש המחוז "ביתוודד אדנה".

02:08:53:03 02:08:49:21
הוא היה הממונה עלי,
ולי הייתה מצלמה קטנה.

02:08:55:18 02:08:54:00
והוא ביקש שאשלח לו את

המצלמה ושלחתי לו אותה.

02:08:57:05 02:08:56:09
נתתי לו אותה.

02:09:00:05 02:08:58:16
ואז,

02:09:04:15 02:09:01:07
במהפכה אחד העובדים
שלו התגייס לדרג.

02:09:06:13 02:09:05:07
והחזיק בדרגת רב סמל.

02:09:09:11 02:09:07:02
אותו העובד התלונן עלי שנתתי
לביתוודד אדנה,

02:09:13:21 02:09:10:04
מצלמה לצילום תמונות.

02:09:15:24 02:09:15:01
על המצלמה.

02:09:18:04 02:09:16:15
שאלו אם צילם תמונות, והוא אמר כן.

02:09:21:10 02:09:18:11
ואז טענו שאני מורד ראשי,
לכן ברחתי.

02:09:25:24 02:09:22:08
זה קרה באדיס אבבה?
-לא. בגונדר.

02:09:28:08 02:09:26:22
הייתי חשוד כאידו.

02:09:29:17 02:09:28:17
מה הכוונה אידוא?

02:09:32:20 02:09:29:21
תומכים הקיסר היילה סלסאי.

02:09:37:10 02:09:34:00

לאחר מכאן הבינו שזו טעות,

02:09:40:18 02:09:38:01

הדרג וגם איהדיג כיבדו אותי.

02:09:46:00 02:09:43:14

ישבת בכלא בגלל זה?

-כן. שנתיים.

02:09:50:23 02:09:46:09

ישבת שנתיים מהסיבה הזו?

-כן, בגלל המצלמה.

02:09:56:03 02:09:51:07

ואת המצלמה נתת לו סתם ככה?

-הוא היה יושב ראש המחוז.

02:09:58:05 02:09:56:11

וביקש את המצלמה בשביל לצלם,

02:10:01:06 02:09:58:11

כשהוא הולך לכל מיני אזורים.

02:10:03:06 02:10:01:16

וזה קרה בתקופת שלטונו של הקיסר,

היילה סלסאי.

02:10:06:24 02:10:03:19

ואז פתאום כשהדרג הגיע במהפכה,

02:10:09:13 02:10:07:10

אותו איש האשים אותי

שנתתי לו מצלמה.

02:10:12:22 02:10:09:24

איך ידעו שאתה זה

שנתת לו את המצלמה?

02:10:15:12 02:10:13:03

אותו מלשין בא ולקח אותה ממני.

02:10:18:23 02:10:15:22

הוא עבד אצל ביתוודד אדנה.

02:10:22:19 02:10:19:08

והוא זה שבא ולקח את המצלמה ממני,

והאשים אותי בכך שאני תומך השלטון הישן.

02:10:27:18 02:10:25:16
ואז טפרה מלקו, טען שאני חשוד.

02:10:30:15 02:10:28:05
שדאגתי לתיעוד והואשמתני בכך.

02:10:36:03 02:10:31:02
וידעו על היותך יהודי אז?
-באדיס אבבה לא ידעו.

02:10:41:01 02:10:36:21
לא ידעו על יהדותי. רק כשהבן
שלי שילדתי אותו בכפר,

02:10:44:07 02:10:41:17
בא לראות אותי כחייל.

02:10:46:03 02:10:45:04
בתקופת דרג?

02:10:48:22 02:10:46:12
לא בתקופת איהדיג.
-ואז?

02:10:51:19 02:10:49:12
וכשהוא חי איתי באדיס חלה.

02:10:53:04 02:10:52:12
ונפטר.

02:10:55:17 02:10:54:14
ואיפה אני אמור לקבור אותו?

02:10:58:06 02:10:57:04
הייתי בבעיה.

02:11:03:23 02:10:59:20
יש קבורה יהודית בגוללה,
קיבלתי אישור,

02:11:07:15 02:11:04:19
וקברתי אותו שם. אז
ידעו שאלמייהו פלשה.

02:11:11:01 02:11:08:06
אז ידעו עליך בגלל הקבורה.
-ואמרו שאני בר מזל.

02:11:14:05 02:11:11:17
תושבי אדיס אבבה לא כמו בכפרים,

02:11:15:16 02:11:14:13
הם מעריכם יהודים.

02:11:19:22 02:11:16:01
הרבו אף אמרו לי שיש לי
מזל שאני יהודי.

02:11:22:21 02:11:20:23
אבל חוץ מזה לא ידעו?
-לא ידעו.

02:11:26:13 02:11:23:02
ובמקומות העבודה?
-הייתי ידוע כגונדרה.

02:11:28:16 02:11:26:22
מכיוון שבאתי מגונדר,
אבל עדיין לא ידעו שאני יהודי.

02:11:31:00 02:11:29:05
רק אחרי פטירת בני, ידעו שאני יהודי.

02:11:36:02 02:11:32:20
תושבי אדיס אבבה הם אנשים טובים.

02:11:39:06 02:11:36:23
הם אפילו אוהבים את ישראל.

02:11:41:24 02:11:40:02
וקצת אחרי זה עליתי.

02:11:44:22 02:11:42:06
ולא היה שינוי לרעה,

02:11:49:06 02:11:45:02
אחרי שידעו שאתה יהודי?
-באדיס אבבה לא.

02:11:50:09 02:11:49:13

לא היה שינוי?
-לא.

02:11:57:21 02:11:51:10
היו שמועות שהשיכורים מאורמו
אומרים שהיהודים זה פלשה וקניבל.

02:12:01:01 02:11:58:20
אבל זו שמועה. אף אחד
לא אמר זאת בפרצוף.

02:12:03:12 02:12:01:20
כמה זמן חיית באדיס אבבה?

02:12:09:04 02:12:06:15
לפחות 20 שנים.
-20 שנים?

02:12:13:21 02:12:09:23
מאז עזבת לא חזרת לגונדר?
-לא חזרתי.

02:12:16:06 02:12:14:03
חייתי באדיס אבבה.
-אפילו לא נסעתי לביקור,

02:12:21:24 02:12:17:14
אמי וילדיי שהיו שם באו
אליי, אבל אני לא הלכתי.

02:12:24:11 02:12:22:06
איפה צולמת בתמונה הזו?

02:12:27:17 02:12:24:21
באדיס אבבה.

02:12:30:21 02:12:27:23
באיזה גיל בערך?
-בערך 42.

02:12:36:14 02:12:31:11
הייתה סיבה שהצטלמת?
-לא. תמונה לעצמי.

02:12:40:15 02:12:37:23
זה הלימודים הראשונים שלנו.

התורה.

02:12:44:03 02:12:40:20
מה למדתם עם זה?
-את חוקי הדת.

02:12:50:15 02:12:44:16
לומדים על חוקי התורה, על
הנביאים.

02:12:55:22 02:12:51:01
יש היסטוריה.

02:13:00:01 02:12:57:04
את כל זאת למדתי היטב בהתחלה.

02:13:01:24 02:13:00:06
של מי הספר?
-של סבי.

02:13:04:17 02:13:02:06
של סבא שלך?
-של קנן' גטהון אסרס.

02:13:07:05 02:13:05:01
הבאת את זה מאתיופיה?
-כן, מאתיופיה.

02:13:10:01 02:13:07:17
תראה לי את העמוד
הראשון איך נראה,

02:13:12:00 02:13:10:09
זה כתוב בשפה אמהרית?

02:13:14:03 02:13:12:06
זה באמהרית. אין ספר כזה בעברית.

02:13:18:16 02:13:15:12
כתוב ספר תורה, חדש.

02:13:20:01 02:13:19:06
מה זה אומר?

02:13:24:06 02:13:20:09
בלווי הכוונה לתורה. אז

זה אומר תורה חדשה.

02:13:27:18 02:13:24:21

לפי השפה הקדומה, זה
נקרא בלוי אנה הדיס.

02:13:31:02 02:13:28:15

זו הקדמה, התוכן.
כן?

02:13:36:09 02:13:31:13

זו התורה, עם כל הפרשות.

02:13:38:02 02:13:36:16

רשום שם כל הפרקים

02:13:41:22 02:13:39:04

ואז אחרי זה, פה זה תחילת בראשית.

02:13:45:14 02:13:44:09

זה בראשית,

02:13:50:18 02:13:48:10

כל אלה זה חמשת חומשי תורה.
-הבנתי.

02:13:56:24 02:13:52:22

ואחרי זה סיפורי הנביאים.
הסידור הזה,

02:14:01:12 02:13:58:09

זה של אבא של קנן' גטהון, מר' אסרס.

02:14:08:08 02:14:03:19

אז זה ממש עתיק?
כן. מר' אסרס,

02:14:11:13 02:14:09:01

נתן את זה לקנן' גטהון.
וקנן' גטהון,

02:14:14:06 02:14:12:06

אמר לי, "זהו הסידור של אבי,

02:14:15:23 02:14:14:15

דאמר לי לשמור עליו מכל משמר,

ונתן לי אותו.

02:14:17:20 02:14:16:09
והנה עד היום אני מתפלל עם אותו הספר.

02:14:21:00 02:14:18:17
איך הצלחת לשמור ולהביא אותו?

02:14:25:21 02:14:21:09
הבאתי אותו בתוך תיק המסמכים שלי,
תיק העבודה שלי שהייתי עו"ד,

02:14:28:10 02:14:26:03
אספתי את הספרים והבאתי אותם עמי בתוכו

02:14:31:15 02:14:29:00
זה כתוב בגעז או אמהרית?
-זה כתוב בגעז

02:14:35:14 02:14:31:22
זה בגעז? קרא לי קטע שאתה אוהב.

02:15:31:01 02:15:30:09
כל זה,

02:15:36:03 02:15:32:03
עד פה זו תפילה אחת.
קוראים לה פקרה.

02:15:37:12 02:15:36:18
זה פקרה.

02:15:43:02 02:15:40:12
ומפה מתחילה תפילת הצילני.

02:15:45:08 02:15:43:14
וזה הולך ככה.

02:16:13:20 02:16:12:04
"אלוקי לא שכחת אותי מעולם"

02:16:15:24 02:16:14:03
"אלוקי לא עזבת אותי לעולמים",

02:16:19:23 02:16:16:12
"לא שכחתי לעולמים. שמור אותי מאויבי",

02:16:25:16 02:16:20:12
"עד מתי תשמור עלי".

02:16:27:16 02:16:26:06
זה אומר, עד מתי תשמור עלי.

02:16:34:03 02:16:33:01
"האם תמיד אהיה אבל"?

02:16:37:21 02:16:35:17
זו התפילה.
-ממש יפה.

02:16:43:16 02:16:39:07
זה נקרא הצילני. ופה זה אלוהי.

02:16:50:16 02:16:48:17
למה אתה מתבונן בי בשתיקה?

02:16:55:01 02:16:53:24
צריך להתפלל עם מצפון נקי,

02:16:58:05 02:16:55:17
אפילו שרק שומעים.
-הבנתי.

02:17:19:00 02:17:17:20
כך זה נאמר,

02:17:23:22 02:17:19:13
זה בגעז וזה היה שייך לסבי.

02:17:26:08 02:17:24:11
אביו של אבי קנן' גטהון מר' אסרס.

02:17:28:00 02:17:26:17
זוה הסידור באמהרית.

02:17:31:08 02:17:28:09
זה הפקרה שקראתי קודם.

02:17:35:03 02:17:31:22
אה, יש את זה באמהרית ובגעז?
-זה באמהרית.

02:17:37:00 02:17:35:16
זה האמהרית.

02:17:41:01 02:17:38:05
"ניצבת מול אויביי",

02:17:45:10 02:17:41:10
"לא הונח בכיסאותיהם של חוטאים.
זהו חוק מבורך של הקב"ה"

02:17:50:17 02:17:45:17
"הוא שמח, הוא חושב על החוקים
יום וליל, הוא האחד והיחיד".

02:17:54:08 02:17:50:24
"כעלה תמידי שלא נושר בשלכת"

02:17:56:02 02:17:54:19
"כפרח שלא נושר",

02:18:00:06 02:17:56:11
"הוא כערבה שתולה על שפת נהר,
וכל מעשיו יתגשמו".

02:18:03:07 02:18:00:12
"אבל מעשיהם של הרעים לא כך",

02:18:05:15 02:18:03:14
"הם כמו דבר שנלקח ברוח"

02:18:08:24 02:18:05:24
"הרעים לא נצלים בדין",

02:18:12:01 02:18:09:07
"חוטאים לא נצבים מול צדיקים"

02:18:17:03 02:18:12:08
"הקב"ה מכיר בדרכם של צדיקים.
ומשמיד את זו של הרעים"

02:18:20:12 02:18:18:14
זה פקרה, וזו ההתחלה.

02:18:23:14 02:18:21:19
וזו תפילת ההצילני.

02:18:26:11 02:18:24:13
"אלוקי אני מודה לך בכל ליבי",

02:18:29:12 02:18:26:18
"ואספר על כל נסייך",

02:18:33:24 02:18:30:15
"אני מאושר ממעשייך, בורא עולם",

02:18:39:08 02:18:34:06
"אני מזמר לשמך, אויבי נסוגים
אחורה, ונעלמים מדרכי".

02:18:42:09 02:18:39:16
"נתת לי את חסדך,
וסלחת לי על חטאי".

02:18:45:21 02:18:42:18
"שוכן מעשי צדק ממקום
כבוד רוממותך",

02:18:48:20 02:18:46:02
"האר את דרכם של האבודים,
והשמדת את החוטאים".

02:18:51:01 02:18:49:02
"ואת שמם השמדת לעולמים".

02:18:53:11 02:18:52:00
"מאלה החוטאים"

02:18:56:03 02:18:54:15
""ברכני אלוקי"

02:18:59:00 02:18:56:24
"הקב"ה ברך אותי"

02:19:04:19 02:18:59:21
"אלוקי עד מתי תשכח אותי ועד
מתי פנייך מסתרות מפני",

02:19:08:17 02:19:05:03
"עד מתי נפשי תטלטל,
עד מתי אהיה אומלל",

02:19:14:23 02:19:09:01

"עד מתי אויב" ידרכו עלי.

עזור לי להביס את אויב"י"

02:19:18:03 02:19:15:18

"אלוקי, שמור עלי, שמע אותי"

02:19:23:11 02:19:18:10

"שאו"ב" ישמחו מכל רוע שירא לי,
האר את עיני",

02:19:29:13 02:19:23:17

"שכן עד יום מותיאני נאמן לחסדך,
ריפאת את ליבי ואני מודה לך על כך"

02:19:33:08 02:19:31:03

לכל יום יש תפילה משלו,

02:19:38:20 02:19:33:18

וכל יום שאני מתפלל

אני מסמן עם סימניה.

02:19:44:12 02:19:40:14

וזה המשך התפילה למה שהקראתי קודם.

02:19:46:06 02:19:44:16

אנחנו בשאלה האחרונה.

02:19:49:07 02:19:48:00

בחיים באתיופיה,

02:19:53:21 02:19:49:19

למה אתה הכי מתגעגע?

02:19:56:07 02:19:55:13

אתיופיה,

02:20:00:08 02:19:57:03

למען האמת אין מדינה כמו אתיופיה.

02:20:01:21 02:20:00:23

מדינה קדושה.

02:20:04:18 02:20:02:09

אמרתי לך שחיייתי 20

שנה באדיס אבבה,

02:20:08:17 02:20:06:21
חייתי שם באושר רב,

02:20:11:04 02:20:10:04
חוץ מעבודתי כעורך דין,

02:20:15:04 02:20:12:14
היה לי אישור מהבית
משפט להיות מגשר.

02:20:18:19 02:20:16:06
פתחתי משרד,

02:20:20:23 02:20:19:11
במקום שנקרא גונדר ט'ג' בית,

02:20:23:17 02:20:22:02
זהו בר שמבלים בו
איש ביום 2000-3000,

02:20:25:19 02:20:24:17
בגונדר ט'ג' בית.

02:20:28:15 02:20:26:04
הייתי הסניגור של בעל המקום,

02:20:30:11 02:20:29:04
שהחזיק 60 עובדים,

02:20:34:11 02:20:31:08
ואם הוא נתבע או רצה לתבוע
הייתי מייצגו והוא שילם לי 400 בר.

02:20:39:15 02:20:35:16
בימי שבת וראשון הייתי קובע
דיונים בנושאי גישור,

02:20:42:03 02:20:40:19
המשרד שלי בקומה העליונה,

02:20:46:19 02:20:42:23
והיו מגיעים אלי לקוחות,
מסבתה,

02:20:52:02 02:20:47:16
מדברה זית, מדברה ברהן, מסנדה

בעצם היו באים מכל מקום.

02:20:53:20 02:20:52:11
גם המקומיים של אדיס אבבה כמובן.

02:20:55:15 02:20:54:07
ואז כשיוצאים ממני,

02:20:59:04 02:20:56:24
קונים בקבוק טג' והולכים.

02:21:01:11 02:20:59:16
בקבוק אחד של טג'.

02:21:05:16 02:21:03:06
כשהייתי יורד מהמשרד מטה,

02:21:08:02 02:21:06:05
היה מישהו ממוצא גורגה,

02:21:11:22 02:21:08:12
והוא היה אומר לי שקנו בקבוק
עבורי והשאירו לי שם.

02:21:13:23 02:21:12:08
הייתי אומר לעובדים,
לאסוף את הבקבוקים.

02:21:17:16 02:21:14:13
ולבחור ממוצא הגורגה הייתי מביא
לו בקבוק אחד כל פעם,

02:21:20:03 02:21:18:10
כדי שימכור וירווח מזה.

02:21:22:08 02:21:21:00
הייתי דואג להשקות אחרים.

02:21:26:12 02:21:22:22
אבל אותו גורגה מכר
22 בר כל בקבוק.

02:21:30:11 02:21:26:23
זה עולה בר 1 ו-25 אגורות והוא
היה מוכר ב-25 בר ביום.

02:21:31:20 02:21:30:22
בשבת ובראשון.

02:21:34:06 02:21:32:11
מוכר ב- 50 בר, ושם אותם בהגרלה,

02:21:37:13 02:21:35:23
אני אגב הייתי דואג שהעובדים ישתו,

02:21:40:20 02:21:38:09
ומההגרלה שאותו הגורגה ניהל בעלות
התחלתית של 50 בר, הרוויח 70 אלף בר.

02:21:43:24 02:21:42:08
וקנה 2 מכוניות.

02:21:46:07 02:21:44:17
מדהים.

02:21:50:03 02:21:46:17
הוא תמיד היה אומר לי "יכולתי למכור עבורך",
אבל דאגת להשקות אחרים.

02:21:55:14 02:21:51:00
כל חיי לא היה לי הרבה כסף.

02:21:57:13 02:21:56:03
אבל תמיד הייתה לי פרנסה.

02:22:00:24 02:21:59:19
הקב"ה לא הביא אותי
למצוקה אף פעם.

02:22:04:14 02:22:01:21
ואותו גורגה, היום
הוא אחד העשירים.

02:22:07:19 02:22:05:06
מאותם בקבוקים שנתתי לו.

02:22:11:02 02:22:08:19
ואדיס אבבה זה באמת מקום טוב.

02:22:15:06 02:22:11:11
התושבים יודעים לכבד אנשים.

02:22:16:18 02:22:15:22
אוהבים.

02:22:21:20 02:22:17:13
לא עוסקים בעניין לא שלהם.
ויש להם כבוד גדול לפלשה.

02:22:24:04 02:22:22:21
כיבדו מאוד

02:22:28:00 02:22:25:15
מדינת ישראל היא בעלת חשיבות
עליונה בענייהם.

02:22:34:19 02:22:30:19
חייתי בצורה יפה. גם
האנשים היו טובים.

02:22:38:19 02:22:36:08
וזה למי שיש תכונה טובה. ומי שלא,

02:22:43:18 02:22:39:20
אפילו בארץ זה קשה.
-זה בכל מקום.

02:22:46:21 02:22:44:05
אפילו זה גרוע יותר בארץ עברנו.

02:22:50:22 02:22:47:21
חוסר ההבנה, חוסר ההתאמה,

02:22:54:14 02:22:51:17
אחד מזלזל בשני, ולא
מקשיבים אחד לשני.

02:23:00:04 02:22:55:17
התפזרנו, במקום
להרוויח אחד מהשני.

02:23:02:12 02:23:00:19
וזה לא קורה בגלל
פיזור האוכלוסייה.

03:46:03:20 02:23:03:05
נראה מה יהיה על ילדינו.